

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hírde-
tésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap

szellemi részét illető közle-
mények a szerkesztőséghez
(Wlassics-utca 52. sz.), az
anyag részét illető közle-
mények pedig a kiadóhiva-
talhoz (Újváros-utca 25. sz.
küldendők.

Kéziratokat
nem küldünk vissza.

Visszafelé.

Annyit beszélnek és beszéltek széles e hazában az iparfejlesztésről, hogy ekkora szóáraddal Amerikában felépítettek volna tíz gyárvárost. Annyi az anket, bankett, hogy szeri-száma sincs és mégis csak csigaléptekkel haladunk előre, sőt helyenként a visszafejlődés csalthatatlan jeleivel találkozunk.

Fájdalom, ipari és forgalmi tekintetben vármegyénket is azok közé a helyek közé kell sorolnunk, amelyek visszafejlődnek. Nem csak kisiparunk tengődik, hanem az az egy-két nagyobb vállalat, amely létesülni tudott, sem képes terjeszkedni, erőre kapni.

Nagykanizsa egyike volt az ország legelső forgalmi helyeinek. Ma folytonosan hallatszik a panasz, hogy a forgalom visszaesik, a város a stagnálás szomorú állapotába jutott. Zalaegerszeg csak külső képében változott meg. A megélhetési eszközök alig szaporodtak. A két nagyobb város mellett a többi kisebb sem tud olyan eredményeket felmutatni, amelyek jelentőségüket emelték volna.

A főváros mellett csak néhány német lakosságú vidéki városban látjuk azt a sokat emlegetett óriási fejlődést, amelyhez az egész ország haladását mérik. Pedig milyen szegény a vidék legnagyobb része; hogyan sinylődik a nép az őstermelés keserves kenyérének, amely a mindennapi kenyeret biztosítja ugyan, de a nemzetnek gazdasági erőt és hatalmat nem tud szerezni.

Egyik-másik vidéken már történt valami; a legtöbb helyen azonban éppen azok vonulnak vissza minden vállalkozástól, akiknek hasznuk volna abból, ha Magyarország végre megszűnik gazdaságilag gyarmat lenni, amely termel bort, buzát, fát, vasat, állatot, nyers bőrt és vesz drága iparcikkeket.

Az őstermeléssel foglalkozóknak az ipari vállalkozásokkal szemben tanúsított passivitása megdöbbentő. Sokszor még jó volna, ha a nembánomság hallgatásban nyilvánulna, mert legalább nem riasztanának vissza másokat a vállalkozás teréről; de legtöbbször a vállalkozási kedvet előítéleteikkel meg is bénítják.

Gazdasági bajaink orvoslására csak egyetlen egy eszközt tartanak alkalmasnak: a vámsorompók felállítását Ausztria és

Magyarország között. Az is egy ős bűnünk, hogy mindig olyan eszközöket keresünk és tartunk jóknak, amelyeket nem önmagunknak kell megcsinálnunk. A külön vámterület a nagy tömegnek természetesen nem okozna fáradságot; annak fenntartása is az állam gondja, nem kell vesződni vele senkinek, nem kell kockáztatni semmit és mégis hull a pénz a gazda és az iparos ölébe.

Csak hogy elfeledjük azt, hogy amennyivel a külön vámterület a hazai termények és iparcikkek fogyasztását emelné, annnyival több jövedelmet kell a fogyasztónak juttatni, hogy fogyaszthasson. A legelső feladat tehát az, hogy a nemzet jövedelmét, a produktót és a munka értékét emeljük, mert addig, amíg a munka nem képes annyi értéket előállítani, amennyit felhasznál, amíg a nemzet munkaerejének legnagyobb tömege a kevésbé jutalmazó mezőgazdaság körül van lekötve, hiábavaló minden védelem, mert az legfeljebb az egyik osztályt szolgáltatná ki a másiknak, de a nemzet jövedelmét nem szaporítaná annnyival, hogy megérné készpénzben azt a veszteséget, amelyet az elzárkózás okozna. A vámsorompó szegény országnak kínai fal, amelyen a gazdasági haladás kívülről keletkező hullámai megtörnek s bent elposványosodik az élet.

Elő kell készíteni szakadatlan munkával azt az időt, amikor a sorompók mögött is megállhatunk.

Meg kell mozdulnia minden tényezőnek, az egész társadalomnak. A vállalkozási kedvet kell fokozni, hogy a vállalkozás ne legyen előítéletekkel körülvéve s ne csak a pénzintézetek részvényei után törje magát minden ember, hanem vegyen részt az ipari vállalatokban is. Különösen a vidéknek kell megmozdulnia, hogy az agrár érdekek mellett ne legyen teljesen elhanyagolt terület az ipar mezeje.

Itt a határszélen kétszeresen fontos az ipar fellendítése. A gazdasági okok mellett még a nemzetiségi okok is szerepelnek. Mert ha egyszer önálló vámterület lesz Magyarország, az osztrák gyáros siet elfoglalni a még meg nem szállott területeket s eljön a pénzért, amelyet eddig önként hordtunk ki.

Az egyéni vállalkozás Magyarországon

még nem fejlődött ki annyira, hogy arra a nemzet gazdasági haladását rá lehetne építeni. Kénytelenek vagyunk a részvénytársaságok keretében mozogni, bármennyire mögötte álljon is ennek működése az egyéni mozgékonyaságnak. De a részvénytársaság lehetővé teszi, hogy megosztott kockázattal nagy tőkéket hozzunk össze.

Hiába mondják, hogy a pénzszüke megakaszt minden vállalkozást. Ha új takarékpénztár alakul — legyen az egy városban a tizedik — mindig túljegyzik a részvényeket. Pedig több takarékpénztárra igazán nincs szükségünk.

Zalavármegye az ipar terén egyike a legelmaradottabb megyéknek. Alig van nagyobb szabású ipartelepünk. Egy kis sört, egy kis pálinkát főzünk, fát dolgozunk fel s gabonatermésünk egy részét öröljük meg. Nincs egyetlen egy cukorgyárunk; bőriparunk egy jelentékenyebb ipartelepre szorítkozik; a szövőiparnak hire-hamva sincs; állami gyár nem működik a vármegyében.

Az idő megérett arra, hogy nálunk, a nemzeti gravámenek és a búsmagyarság klasszikus földjén, végre más irányzat kapjon lábra. Vagyont kell szerezni s munkát adni a népnek.

Tessék példát venni a szomszéd vármegyékről. Vasban messze túlszárnyaltak bennünket s bizonyosan nem avval, hogy a természet áldásait ingyen, minden fáradság nélkül beszedték; Somognak van egy hatalmas telepe: Bares, amelynek forgalmával kevés hely vetekedhetik s Kaposvár ipari fejlődése sem jelentéktelen. Veszprém legalább dohánygyárat eszközölt ki Pápa részére, amelynek nálunk is jó helye lett volna.

Nem hisszük, hogy a kellően előkészített ipari vállalatok részvényei nem találnának elhelyezést.

Ha a visszafejlődést, a stagnálást új áramlat meg nem szünteti, teljesen elnyomorodnak a városaink; lesüllyednek azon helyek közé, ahol az élet egy ponton megáll, a nép pedig felemészti azt, amit évről-évre termel; tőkét gyűjteni senki sem képes.

Ahol mindenki szegény, ott nincs haladás. A vagyont pedig nem adják ingyen. Dolgozni és vállalkozni kell, nem felülről várni mindent s a vak szerencsére bízni a jövőt.

Szüret után.

Bő szüretünk volt az idén a vármegye legnagyobb részében. Néhány jégverte községet leszámítva, mindenütt meg van elégedve a gazda a szüret eredményével. A mennyiség a hegyi szőlőkben is kielégítő, a mezei szőlőkön elsőrendű; a minőség mindenütt jó. De a szőlőművelők a jó termés után sinesenek olyan kellemes helyzetben, mint a jó termésnek örvendő mezőgazda, aki aratás után könnyen pénzzé teheti a gabonáját. A szőlősgazda gondja szüret után még gyarapszik, mert nem tudja borát eladni.

Széles körből gyűjtöttünk adatokat a borüzlet fejlődésére nézve, azt akarván bizonyítani, hogy az olasz proviziórum hatása gyorsan meg fog látszani a forgalomban. Fájdalom, erre nézve egyetlen egy bizonyítékot sem kaptunk. A kereslet még lanyhább, mint a múlt esztendőben volt. Az árak nyomottak, sőt még aránylag olcsón sem lehet a bort értékesíteni.

Ne gondoljunk a különleges borokra, amelyeknek mindig van áruk, hanem a tömegtermelésre, a középminőségre, amely a termés kilenctized részét képezi. Ennek nincs ára, nincs piaca. Még a helyi fogyasztás sem keresi; a kereskedelemben pedig ma még egyáltalában nem szerepel. Hallottunk eseteket, hogy a szorongatott gazdák ügynökök közvetítését vették igénybe, magas provizórt ígérték, alacsony árt szabtak, még sem voltak képesek terméküket eladni.

Amikor a borértékesítés mizériái érezhetőkké váltak, a közvélemény kizárólag az olasz borok versenyének tulajdonította az árak rohamos esését s a magyar bor értékesítésének nehézségeit. Hallatszottak ugyan hangok, amelyek azt állították, hogy az olasz borok versenye, minden romboló hatása mellett sem, kizárólagos oka a bortermelők bajainak s a vámtételek felemelése még nem fog megszüntetni egy csapásra minden bajt. Természetesen senki sem hitt ennek jóslásnak. A legnagyobb veszedelem az olasz bor volt, tehát csak ezt akarták legyűrni; a kisebb bajokat, amelyek együttvéve felérnek egy rossz vámszerződéssel, senki sem vette észre.

Különösen nem akarták hinni, sőt ma sem hiszik, hogy Magyarországon tulprodukción lesz; nem akarták hinni azt sem, hogy ha a tultermelés mégis bekövetkezik, a feleslegnek kivételét nem leszünk képesek biztosítani. A tultermelésről pedig nem messze állunk. Nincsenek határozott statisztikai adataink az idei termés mennyiségéről, de meg merjük kockáztatni azt az állítást, hogy a belfogyasztást a termés bőven fedezi. Pedig az újra telepített, felújított és felújításra váró területek egy harmad része még bizonyosan nem terem.

A termelés növekedésének oka a mezei és homoki szőlők gyors szaporodása. Tíz év alatt Zalavármegyében is megkétszereződött a szőlővel beültetett terület; az Alföldön pedig, ahol

szőlőművelésre néhány évtizeddel előbb még nem is gondoltak, roppant mennyiségben terem a szőlő. Bizonyítéka ennek az, hogy Budapesten szeptember hónapban 20—24 fillérért adták az asztali szőlő kilogrammját.

Hogy hova jutunk a tultermeléssel, azt könnyű megjósolni. A gazdasági életnek kérélehetetlen törvényei vannak, amelyeket az élet mindig igazol. A tultermelés következménye mindig gazdasági válság, amely nem csak a spekuláció, hitel, gründolás tultengése, ipari tultermelés által állhat be, hanem bekövetkezhetik ott is, ahol a mezőgazdasági termelés, vagy az őstermelés bármely ága meg akarja előzni a szükségleteket.

Nagy iparúzó államokban a válságok, amelyek egyes iparágakat sújtanak, egymást érik. Egy jeles statisztikus számítása szerint Angliában minden évtizedre esett egy oly válság, amely értékek megsemmisülésével járt s az egész nemzet gazdasági életére veszteséget jelentett. Így volt az Amerikában is, amíg a trustöket és kartelleket ki nem spekulálta az élelmes yankee agy. Az ipar sokkal jobban alkalmas a tulprodukciónra, mint az őstermelés, amelynek határt szab a természet, tehát az ipari válságok, valamint a tulspekuláció által előidézett rázkódtatások gyakoriabbak, mint az őstermelés válságba jutása. De azért itt is előfordulhat. Mihielyt a termék forgalmi ára alatta marad a termelési költségeknek, beállott az a válságos helyzet, amely értékek megsemmisülésére vezet. Sőt eddig sem mennünk. Ha a termelési költségek felemésztek a földjára, vagyis a jövedelem a munkabérek felül nem fedezi a földbirtokban fekvő tőke kamatait, már a termelés nem rentábilis, sőt veszteséget jelent a nemzet gazdaságára nézve.

Az ipari és forgalmi életben beálló válságok romboló hatásukat egy csapásra éreztetik. Úgy szólván egyszerre pusztul el sok nagy vagyon; egy pillanat alatt válik értéktelenné az, ami előbb értéket képviselt. Az őstermelés válságát egyszerre észrevenni nem lehet. A válságos helyzet évekig tart, míg végre az a lassú bomlás, amelyet az értékvizszonyokban, munkabérekben beálló változás, munkabérek emelkedése, a hitelviszonyok rosszabbodása, tultermelés és egyéb körülmények okozhatnak, észrevehetővé, szemléltetővé válik. Az ipari tultermelés okozta válság alatt összeroppanik egy nagy épület, mintha földrengés rázta volna le a föld háttárolt; a mezőgazdasági válság olyan lassú folyamat, mint mikor a Mura lassan-lassan elmossa a szegény ember feldjét a lába alól. Az egyik gutatűzés, a másik sorvadás.

A nagy krach idején egy nap alatt becsukták a gyárakat, a milliomos gründlerek pénzszekrényekben őrzött papiroshalmaz csak annyit ért, amennyit kilószámra kínált érte a grajzler. A magyar birtokos osztály, a vagyonos paraszt nem így pusztult el. Szép lassan fogyott el lábai alól a föld. Válságos helyzetét, amelyet a be-

ruházási és termelési költségek szaporodása okozott, évtizedeken keresztül viselte, míg végre az ur beszorult a hivatalokba, a paraszt pedig elment bérésnek a latifundiumokra és napszámosnak a városokba.

Nem alaptalan az az aggodalom, hogy a szőlőtermelésben beálló tulprodukción ezt a termelési árat előbb utóbb válság szélére juttatja, ha nem történnek idejekorán oly intézkedések, amelyek a fokozottabb termelést jövedelmezővé, a szőlő és bor értékesítését lehetővé teszik.

Legelső sorban is kétségtelen, hogy a homoki és mezei szőlők közül egyelőre nagyon elég Magyarországnak. Amennyire üdvös és helyén való volt a telepítés államilag való istápolása a phylloxéra pusztítás kezdetén, annyira bizonyos ma, hogy legalább egyelőre elérkeztünk addig a határig, ameddig a sikon való szőlőtelepítés forszírozása indokolt. A homoki szőlők feladata a esemegező szőlő termelés volna első sorban. Miután azonban a belfogyasztás nem elég nagy arra, hogy a homoki szőlők termését felhasználja s miután gyümölcs kivételünk annyira kezdetleges, hogy pl. Berlinben nem vagyunk képesek az olasz és görög szőlővel versenyezni: a homoki szőlők is bort kénytelenek szütni. Ennek a következménye azután az, hogy az aránylag kevés költséggel termelt homoki és mezei bor lenyomja a hegyi borok árát és forgalmát, mert megeafolhatatlan igazság az, hogy a forgalmi ár mindig az alacsonyabb termelési költségek felé törekszik.

Fontos feladat tehát, hogy ha már a rengeteg szőlőterületek meg vannak, a gyümölcs kivétel előmozdításuk, szerveztességük. A statisztika rengeteg számokban tünteti fel az Olasz, Spanyol és Franciaországból kivitt szőlő értékét s akinek alkalma volt összehasonlításokat tenni, tudja, hogy a versenyképtelenségnek nem a silányabb minőség az oka.

A borkivétel még nehezebb, mint a gyümölcsé. De talán kivételre, nem érve a vámbelföldre való kivitel, még nem is szorulnánk, ha a belfogyasztás fokozásának a fogyasztási adó magasága, az italmérés korlátozása és a spekuláció útját nem állnák. Bortermelő ország vagyunk, de aránylag kevés a borkivitel. Annál kelendőbb a pálinka.

A fogyasztó és termelő közé mindig beilleszkedik a közvetítőknek egész sora, akiknek nyeresége a bort igen megrágtatja. Alig van olyan vendéglős, koresmáros, aki közvetlenül a termelőtől szerezné be a szükségletét. Legalább is ügynököket vesz igénybe; de leggyakrabban a hitelre vásárlás előnye végett harmadkézből vesz.

Igy esik meg az, hogy a helyi termelést a helyi fogyasztás még akkor sem használja fel, ha a fogyasztás nagyobb a termelésnél. Így, hogy példát hozzak fel, Zalaegerszeg város fogyaszt annyit, mint a mennyit termel. A zalaegerszegi koresmárkban mégis nagyon kevés helyben termelt bor fogy el, mert a koresmárosok nagyon

TÁRCA.

Magyar Regényírók.

Nem szükséges az arzenálba mennünk, hogy lássuk gyöngülésünket; elég, ha benézünk a bibliotékába. Azoknak a sűrű nyomású, vaskos köteteknek a láttán elálmélkodik a mai író: ugyan mikor irták azt mind össze. Úgy kell lennie, hogy a jó öregek bezárkóztak a szobájukba és se nem ettek, se nem ittak, csak éjjel nappal szakadatlanul irtak.

A mai író kiválasztja a nyomdában a legkritikább betűt fajt, a legvastagabb papirost, hogy kevésből is jó kiadás legyen, de még így is alig egy ujnai a kötetje és ráírja a címlapra, hogy: „regény egy kötetben.” Azok a jó öregek pedig kiválasztották a legapróbb betűket, legvékonyabb papirost, még a margóra is sajnálták az üres helyet, aztán mikor együtt volt egy ujnai kötet, akkor kiírták a címlapra: „beszélyke.”

Az írásban is úgy vagyunk, mint az ivásban. A régi ívó is esal és a mai ívó is. Csakhogy a régi mindig úgy esal, hogy ő mentül többet ihassék, a mai pedig úgy, hogy mentül kevesebbet kellessen innia és mégis úgy látszódjék, mintha sokat innék.

Hát persze mi egy kissé megfélekedtünk róla, a mit a régiek olyan nagyon jól tudtak, hogy a jó regény mégis csak a legnagyobb dolog a

világban. Szép egy tudományos igazság, egy új szobor, kép, építészeti alkotás, mert mindez egy új világnak egy-egy tégladarabja. De a legszebb mégis egy új regény, mert ez maga egy egész új világ.

Csakhogy a ki egész világot akar csinálni, az maga is egész ember legyen. Olyan, a ki merjen belékezdni a munkába és ha már belékezdett, hát ne is fúradjon el, a míg be nem végezte. A mai író többnyire olyan, mint a lelkiismeretlen apa: könnyelműen szaporítja ivadékeit, aztán a maguk sorsára hagyja őket. Bezzeg a régieknek volt gondjuk a legapróbb kreaturáikra is. El nem hagyták őket az utolsó pillanatig és addig le nem tették a pennát, a míg nem gondoskodtak róluk, holott a mai író legfőleg egy esomó gondolatjellel rakja meg hőse iszákját és ezzel eresztí utnak.

Mikszáth Kálmánnak támadt az a gondolata,* hogy visszazárl a multba és összegyűjti, közös könyvtárba foglalja a magyar regényirodalom érdemesebb alkotásait.

A „mult!” szinte komikusan hangzik ez a szó. Hiszen »tegnap« még Széchenyi István keserű kétségbeeséssel írta, hogy ha a műveltebb izlésű ember finoman akar diskurálni, kénytelen idegen nyelven beszélni, mert a magyar nyelv túlnél durva, bárdolatlan. Hát történt valami

* „Magyar Regényírók.” szerkeszti Mikszáth Kálmán, mintegy ezer eredeti illusztrációval diszítve kiadja a Franklin-Társulat.

e »tegnap« és a ma között, hogy immár múlt-ról beszélünk?

Bizony történt! És pedig olyan esoda történt, a milyen nem fog többé megisméltódni sohasem semmiféle nációnál. Egy emberöltő alatt irodalmi mult színes geológiai rétegei rakódtak le művelődésünk történetében. Annyi idő alatt, a mennyi jóval kisebb egyetlen jó szervezetű külföldi író élettartamánál, nálunk új és új talentumok bukkantak föl, irányzatok indultak meg, domináltak és lehanyatlottak.

Ime, hatvan kötetre tervezte Mikszáth Kálmán a „Magyar Regényírók” első sorozatát és szinte kegyetlen szigorúsággal kellett válogatni, hogy beérhesse ezzel a hatvan kötetrel. Pedig csak a java írók java munkáját válogatta ki. Az ember elálmélkodik, hogy ugyan mikor termett ez a sok talentum és ha már termett, ugyan mikor volt ideje ily változatosan, ily készen kiformá-lódnia.

Kemény Zsigmond komoly és alapos, mint egy megnemesedett Walter Scott! Jókai bájos és lebilincselő, Gyulai Pál klasszikusan egyszerű; Jósika Miklós kifogyhatatlan romantikájú, Pálffy Albert formás és derűs; Degré Alajos franciásan könnyed; Vas Gereben magyaros és folyékony beszédű, mint a csurom méz; Vadnai Károly szelid és érzelmes. Aztán ott vannak azok, a kiket halálatlanul elfelejtettek, a kik fiatalon haltak meg és így nem jutott idejük hozzá, hogy kivájják a halhatatlanságot. Ott van Beöthy László, a kitűnő humorú elbeszélő

kevés része vásárol közvetlen forrásból. Pedig a szállítási költséget meg lehetne takarítani.

A tulprodukciónak hátrányait előidézi még az is, hogy nálunk a bor ipari feldolgozása nagyon csekély. Cogna gyártásunk nagyon kevés bort használ el s így vagyunk a pezsgőgyártással is. A divat még mindig nagyon kedvez a francia gyártmányoknak, másrészt a visszaélések, hamisítások egész sora harapódzott el a saját hátrányunkra s a külföld javára.

Arról, hogy cognacért és pezsgőért mennyi pénz megy tőlünk külföldre, külön cikkben fogok beszélni; ezuttal csak arra akartam rámutatni, hogy felfogásom szerint a magyar bortermelés érdekeinek megvédelmezése szempontjából a legfontosabb az értékesítés kérdésének megoldása s a fogyasztás emelkedésének előmozdítása. Ez ma már sokkal sürgősebb és fontosabb feladat, mint az új telepítések támogatása. A termelés kiterjesztése csak addig jelent nemzetgazdasági hasznot, amíg annak eredménye nem munkapazarlással, hanem jövődelemmel jár. A pincében heverő bor nem haszon, sőt lehet olyan idő, amikor nem is vagy.

Hogy az értékesítés kérdése mikép volna legcélszerűbben megoldható, ez már a gazdasági politika gyakorlati feladata. Manap a szövetkezeti formát tartják a legcélszerűbbnek, de hogy nem feltétlen segítség ez sem, az már bebizonyított dolog. Minden tényezőnek ki kell vennie a részét a munkából. A gazdátársadalomnak épügy, mint az állam kormányzatának. A szövetkezés állami támogatás nélkül kifelé nem tud eredményeket elérni; az államhatalom pedig nem képes minden eszközt megteremteni a termelők részére. Az állam által támogatott szövetkezés lehet tehát csak az a forma, amely a válsággal fenyegetett szőlőkultúrát megmentheti a veszedelemtől.

Előkészületek a télre.

(V. L.) Eötvös József báró népoktatási törvénye nincs besorozva az alapvető törvények közé. Pedig Magyarország jövőjére az alaptörvények között egy sem volt akkora hatással, mint a tankötelezettség elvének törvényben való kimondása. Ennek a törvénynek harminchat esztendő az érvénye, — pedig mily lassú lépésben lett ez a törvény végrehajtva, — közművelődésünknek egészen új prespektíváját tárja elő. Népünk 80%-a nem analfabeta többé. Ismeri a betűt és szereti. A nádfedelű kunyhók lakóitán nem is forrasztaná utópiás álmokhoz a szociális szervezet, ha a szellemi unalom és a szellemi soványgás érzelmét nem ülnének télen a lelkére, mikor a kényszerű munkaszünet unalmas napjait éli.

Azért ha a tömegnevelő Róma kitudta mondani a „panem et circenses“ elvét: mily kiáltó

és Iványi Ödön, a mélyen látó jellemfestő. Aztán ott vannak a fiatalok, a kik még élnek, hála istennek, de már is érdemesítették magukat az öregek sorába: Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferenc, Bródy Sándor, Gárdonyi Géza stb.

Ime, ennyi és ilyen emberekből telik ki az a hatvan kötet; olyan könyvtár, amely akármelyik irodalomnak is dícsőségére válnék. Vajjon akadhatna-e ennél szebb disze magyar családi fészeknek? Egyrészt szórakoztató, tanulságos olvasmány, a pihenés óráinak nemes kedvverítője. De másrészt nagyszerű emlék, amely mindenkor nemzetünk esodálatos életrejeének lesz tanúbizonysága. Szeretnők megmutatni nagy Széchenyinek:

— Nézd e könyvtárt, amely egész termésünknek csak pirinkó kvintesszenciája. Hatvan kötet, hatvan külön világ. Mindegyiket egy-egy önálló talentum alkotta és mindegyik szinmagyar. Helyet talál benne a mágnás és pór, szalón fi és puszta betyár. Mindegyik a maga nyelvén szólal meg bene és mindegyiknek szava magyar! A magyar nyelvnek, a magyar szellemnek, amelynek megteremtéséért annyi hazafiai gonddal áldoztál, diadal jelvénye ez a kis könyvtár! Ime lásd és legyenek nyugodtak, szépek álmaid a halhatatlanságban!

A nagyszabású gyűjtemény öt-öt kötetes sorozatokban jelenik meg félevenként. Ára a teljes gyűjteménynek hatvan diszes kötetben 300 K. Megrendelhető csekély havi részletfizetésre bármely könyvkereskedés útján.

kényszerűség készítet arra, hogy a mi iskoláinkban a betűt megszerető népünk szellemi szükségével törődjünk. Azért a falusi népkönyvtárak ügye mind fontosabb kérdésként lép előtérbe.

Berzeviczynek a népkönyvtárak ügyében kiadott rendelete és a mód, amellyel a nehéz háztartási viszonyok között lévő községeknek lehetővé teszi a könyvtár megszerzését, — ország-szerte elismeréssel találkozt. Mi azonban e helyen azokat a könyvtárakat akarjuk szóvá tenni, a melyeket községek, gazdakörök, ifjusági egyesületek ingyen kaphatnak meg. A földmivélsügyi miniszter ugyanis már néhány év óta ingyenes népkönyvtárakat állít föl, eddig mintegy 1500-at. Az évi költségvetésbe 150 népkönyvtár van fölvéve s ezek a könyvtárak igen értékesek. Nemesak gazdasági könyvek foglalnak helyet ezekben a könyvtárakban, hanem szépirodalmiak is és ebből a legjava. Petőfi, Arany, Tompa, Jókai, Vasgeregben, Mikszáth. A miniszter ezt a könyvgyűjteményt nemesak ingyen engedélyezi, hanem a könyvtári szekrény árát is utalványozza. A földmivélsügyi miniszter csak azt kívánja meg, hogy a midőn a község óhajt ilyen ingyen könyvtárt, — a községi képviselőtestületi ülésen tárgyalják és határozzák el a dolgot, ígérje meg, hogy gondját viselteti és szétkallódnai nem engedi. Ki kell azt is mondani, hogy a község minden lakosának ingyen ad olvasásra könyvet. A képviselőtestületi határozatot aztán közszemlére kell tenni és jóváhagyás végett a vármegye közgyűléséhez kell fölterjeszteni. A jóváhagyás után a határozatot a földmivélsügyi miniszterhez kell fölterjeszteni.

Más eljárás követendő akkor, ha testületek, körök óhajtják igénybe venni ezt az ingyen könyvtárt. Általában azonban az is tudnivaló, hogy csak azon egyesületek és körök kaphatnak könyvgyűjteményt, a melyeknek jóváhagyott alapszabályaik vannak és a könyvtár ingyenes használatát biztosítják, annak elkallódása esetén felelnek. Természetes, hogy egyesületek csak abban az esetben jönnék számításba, ha a községek nem akarnának nyilvános könyvtárt létesíteni. Ezek a könyvtárak nagy ügyvetéssel a népi irodalom legjelesebbjeinek közreműködésével voltak összeválogatva; biztosítva van, hogy ebben a könyvtárban nincs semmi selejtes, semmi céda, semmi néprontó, valamennyije irodalmi színvonalon van, gyönyörűségére a léleknek.

Azok, akik a nép élén állanak, a kik vezetői, azok érdeklődését keltse fel ez a népművelődési akció, a szellemi táplálékra éhes falu népe hálaival fogadja mindazt a közügyi tevékenységet, mely az ő érdekeért történik. Ugyis értelmiségünket azzal vádolja a nép, hogy vele csak akkor törődik, mikor azt saját érdekei javasolják.

A telepítés ügyéhez.

A gazdasági pangás nagy nyomorúságában különösen két fontos kérdés köti le utóbbi időben a magyar társadalom figyelmét. Az egyik a kivándorlás kérdése, a másik a telepítés ügye. Érdekes, hogy egyik a másikat egészíti ki. Tudvalevően kivándorlásunknak egyik főoka, hogy a parasztság földhöz jutni nem bír, a mint a rövidebb időre összeszoruló aratási időny alatt nem bír annyit keresni, a meennyi eltartására elegendő lenne.

Akárhogy forgatjuk is a kérdést, bizonyos, hogy a telepítési ügynek messze kiható fontossága van állami életünkben. A kérdésnek nem csupán gazdasági, hanem nemzetiségi háttere is van. Látjuk, hogy a kormány birtokokat vásárolt a Délvidéken, hogy ott telepítést eszközöljön. Ha a kormány-nak ezzel az volt a szándéka, hogy a szerbek közé magyarokat telepítvén, a magyar fensőségnek kíván utat egyengetni: akkor ezt a legteljesebb dícsérettel vehetjük tudomásul. Abból indulunk ki ugyanis, hogy a kormány teljesen tisztában van a kezdő telepek bajával, s azokban őket hathatósan támogatván egyúttal a magyar erő gazdasági érvényesülésének szerez elismerést a nemzetiségek előtt. Azt természetesen még csak fel se akarjuk tételezni, hogy a kormány nem a legteljesebb rokonszenvennel és a mi fő, állandóan gondoskodó figyelemmel kíséri a telepek sorsát, mert ez esetben a fiasko a magyar állam kudarc lenne.

A mint hogy a multban elég keserves tapasztalatot tettünk arra nézve, hogy a telepítési kérdéseknél a legnagyobb óvatossággal kell eljár-nunk, mert hiszen avval kell mindenkor számot

vetni, hogy a tömegek ellenálló és illetve asszimiláló ereje nagyon is változó. Hogy csak egy jellemző esetet említsünk, Szlavóniában dunántúli magyarokat telepítettek le. A telepítésnél az volt a vezérelv, hogy a telepek községek egynegyed résznyi horvát lakosságával szemben háromnegyed rész magyar telepek legyen. Bárki is természetesnek tartotta volna, hogy a túlsúlyban levő magyarok részükre hódítják az elenyésző számban levő horvát lakosságot; de bizony nem így történt. Megesett az a esoda, hogy a 25%-nyi horvát lakosság aránylag rövid idő alatt teljesen horvátta tette a 75%-nyi magyarságot.

Ebből az esetből nem akarunk általános következtetéseket vonni, hiszen lehet, hogy ott különös körülmények játszottak közre; megtanít azonban arra, hogy a magyar államnak teljes hatalmi súlyával támogatnia kell a telepeket asszimiláló munkájukban.

Mint említettük is, pusztán az erkölcsi támogatás nem mindig vezet célhoz. A telepesnek anyagilag függetlennek kell lennie, hogy a tudtán kívül vállalt kulturmissiót sikeresen szolgálhassa.

Csak a legtrikább esetben történik meg, hogy a telepes még anyagi gondjai közepett is hí marad a magyar állameszméhez. A csángótelepek e tekintetben követésre méltó példát nyújtanak. Bármily sok baja — gondja legyen ennek a derék népnek, — megedződven az évszázados küzdelemben, mindent megmagyarosít maga körül. Ez a munkájuk mennyivel intenzívebb és nemzeti szempontból eredménydúsabb lenne, ha anyagilag függetlenek lennének.

A magyar állam immár törvényszerűen rendezte a kivándorlás ügyét, nem marad tehát egyéb hátra, mint az, hogy a telepítés ügyét is mielőbb rendezze. Erre kettős mód kínálkozik. Vagy egy u. n. telepítőtársaság alakul, mely el lenne látva az állami kedvezmények legnagyobb mértékével s így ebben biztos üzleti alapot találhatna; vagy pedig maga az állam fogja a telepítés munkáját végezni.

Az lenne a legjobb megoldás, ha külföldre, s különösen Amerikába szakadt véreink egy, a magyar állam által kijelölt intézetnél gyűjtenék össze megtakarított pénzüket, s ezenközben mindig tudomásukra lehetne hozni, hogy hol vannak újabb telepítési földek. Ahol az illetőnek megtetszik, azt az intézet megveszi részükre, s ő pedig a vételárat megtakarított pénzéből fedezi. Midőn tehát a kivándorló hazajő, itthon tehermentes föld várja.

Természetesen ezek csupán kombinációk, de az ügy fontossága mégis azt követeli, hogy a napirendről ne engedjük levenni. Ezt állami és gazdasági érdekek is követelik.

A telepítés ügyének nagy szolgálatot tehetnének a vármegyék, ha azt a kezükbe vennék. Általában a szociális és gazdasági viszonyok javítása érdekében az önkormányzati testületeknek sokkal intenzívebb munkát kellene kifejtetniük, mint a multban. A kor követelményei ugyszólván előtérbe tolják, rákényszerítik az önkormányzatra ezeket a kérdéseket s a kezdeményezésnek minden egészséges fejlődésben alulról kell kiindulnia; hogy az állam a helyes irányt támogassa s ne legyen improduktív az áldozat és a munka.

Alispáni körrendelet a korteskedés ellen.

Vasvármegye alispánja a vármegye összes tisztviselőihez nagyérdékű körrendeletet intézett, amelyet időszzerűen tartunk részletesen ismertetni.

Azzal a rendszerral, mondja a körrendelet, mely szerint a vármegyei tisztviselői állások választás útján töltenek be, elválaszthatlanul együtt jár az a körülmény, hogy minden tisztviselő, aki előmenetelét biztosítani kívánja s magasabb tiszt állásokat elérni óhajt, bizonyos tekintetben utalva van a vármegyei törvényhatósági bizottság tagjainak jóakarására és pártfogására és igyekeznie kell ezek többségének bizalmát kiérdemelni és így megválasztásának esélyeit biztosítani.

Ez az igyekezet egészen jogos mindaddig, amíg a tisztviselő a választó közönség bizalmát és elismerését szorgalmas munkássággal és kellő szakértelemmel iparkodik kiérdemelni. Megengedett és jogos az az eljárás is, ha a tisztviselő különösen exponáltabb p. o. szolgabírói, főszolgabírói állásokban — társadalmi összeköttetéseket is keres és ilyeneket a társas érintkezés és tár-

sadalmi téren való szerepléssel létesíteni és meg-erősíteni törekszik.

Nem tartja azonban a rendelet ildomosnak s a tisztviselői állás tekintélyével megegyeztethetőnek azt az eljárást, mikor egyes tisztviselők valamely magasabb állásra pályázzván, erre egyes-egyesen gyűjtik a szavazatokat; amikor akár közvetlenül, akár hozzájuk közel álló megbízott útján írásban és személyesen felkeresik a törvényhatósági bizottság tagjait és kifejezetten megkérlik őket, hogy bizonyos állásra szavazatukat nekik és ne más jelöltnek ígérjék.

Ez a korteskedés nemcsak a tisztviselői állás tekintélyét van hivatva lerontani, annak méltóságát megalázni, hanem rendkívül kellemetlen az ekként felszólított vármegyei bizottsági tagokra nézve is, kik gyakran teljesen tájékozatlanok lévén az egyes állásokra pályázó egyéneket illetően, csupa jóindulatból, vagy a kellemetlen elutasítás elkerülése végett lekötik szavazatukat annak a jelöltnek, aki először fordult hozzájuk. Ily módon azután a választás esélyei kiszámíthatatlanok és azok eredménye nem felel meg a közérdeknek, hanem igen gyakran a méltóbb, de önértesebb és szerényebb jelöltnek meg nem érdemelt kudarcára vezetnek.

Sajnos, hogy a tisztviselőknek ezen nem méltó és köztisztviselői is mellőzendő eljárása néhány év óta mindjobban szokásba jön s a jelöltek versenyébe önkénytelenül és talán jobb meggyőződésük ellenére bele visz ebbe a korteskedésbe olyanokat is, akik különben ezen eljárástól tartózkodnának. Sőt azt a jelenséget is tapasztalhatjuk, hogy egyes, még meg nem üresedett állásokra nemcsak önjelölések történnek, hanem már előre megindul a szavazat kérésnek ez a fentebb korholt munkája is.

A jelen percben, amidőn semmiféle tisztviselői állás üresedésben nincs, tehát ilyenekre vonatkozó mindenféle kombináció és előzetes hangulatkelés is tárgyaltalan, — tartja az alispán időszerűnek tisztviselőtársait saját jól felfogott érdekükben ezekre a fonák szokásokra figyelmeztetni s őket komolyan felhívni, hogy hasonló eljárástól mindenkor tartózkodjanak! Tartsák mindig szem előtt tisztviselői állásuk tekintélyét s ne akarjanak a közéletben másként, mint igazi érdem és szorgalom útján érvényesülni és előre haladni!

Végül kijelenti rendeletében az alispán, hogy a maga részéről mindent el fog követni arra nézve, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai a hozzájuk forduló szavazatkérő jelölteket mindenkor elutasítsák s az ilyen jelöltek a jövőben nemcsak támogatására nem számíthatnak, hanem befolyását határozottan megválasztásuk ellen fogja érvényesíteni.

Eddig a rendelet, mely valóban időszerű és megszívlelendő, azt hisszük, nemcsak Vasvármegyében, hanem az ország legtöbb vármegyéjében.

A hétről.

Zalaegerszeg legnagyobb szennéje a múlt héten Papp Ferenc és Imrédy Pálné esete volt. A bűn útjára tért emberek fölött gyorsan napirendre tért a közvélemény, csak azokat a tisztességes embereket, akiknek tisztviselői nevét a két chariatán pellengérré állította, emlegették igaz részvétellel.

Egy régen a züllés útjain járó emberről, egy szerencsétlen hiszterikus asszonyról talán nem is érdemes több szót vesztegetni. Tolvajok, csalók mindig voltak a világon. Szomorú dolog, hogy a kultúra terjedésével számuk szaporodik. A haladás nyomában járó fényűzés, az igények tulhajtása, a stréberség, a szereplési vágy, az a vad hajsz, amely a vagyonért, címért, rangért folyik, a gyenge jellemeket hamar eltántorítja a becsület ösvényéről. A munka becsülése csak üres íge. Nagyon sokan munka nélkül, mások rovására szeretnének jólétet, vagyont, elismerést szerezni.

A kor, a pénzt tulbecsülő kor nem alkalmas a jellemek képzésére. Az erkölcsi javakat nem értékeli, csak a vagyon az, amiért a modern felfogás szerint érdemes dolgozni, érdemes az élettel küzdelem. A stréber, a szerencse-lovagok ideje van ma. Akik mindent kockáztatnak, minden mernek.

Papp Ferenc azok közé az emberek közé tartozott, akik minden áron és minden eszközzel boldogulni akarnak s akik fel vannak fegyverkezve minden olyan eszközzel, amely a boldo-

guláshoz szükséges. Észes, ravasz, mozgékony, gyors felfogású, gyors kezű ember. Alapos képzettsége az ilyen embernek nem szokott lenni. Neki sem volt. De nem is volt rá szüksége, mert amije volt, azt bámulatos ügyességgel tudta értékesíteni.

Most, mikor a bünkrónikába került a neve, szinte borzadva gondolunk vissza ennek az embernek rejtélyes multjára, amelyet senki sem ismert. Itt csak annyit tudunk róla, hogy erdélyi ember, Esztergomvármegyében volt közigazgatási gyakornok s mint ilyen nevezték ki Zalavármegye árvaszékéhez ideiglenes jegyzőnek.

Nagyon rövid idő alatt be tudta magát hizelegni előjárójánál s megnyerte kartársai bizalmát is, jöllehet első fellépése határozott ellenszenvet keltett. Sokat dísekedett előkelő rokonságával és magas összeköttetésekkel. Multjáról azonban keveset beszélt. Nagy oka volt rá: harmadféltévi fegyház, amelyet okirathamisításért és csalásért ült Erzsébetvárosban.

Munkásságával és folytonos hízkeléssel sikerült neki a legelső üresedésbe jött állást elnyernie. Első jegyző lett a vármegyei árvaszékénél s a legalaposabb kilátásai voltak arra, hogy nagyon rövid idő alatt ülnök lesz. De erre az avanszmára már nem is volt szüksége. Összeköttetései révén a belügyminiszteriumba fogalmazóvá nevezték ki. A kinevezés ugyan nem látott napvilágot, de a legilletékesebb helyen is azt állították, hogy a kinevezés már alá volt írva. Az bizonyos, hogy Papp Ferenc nagyon magas állású urakkal levelezett, akikről csak mint »urambátyámról« beszélt. Amikor pedig a belügyminiszterium által kiküldött bizottság a vármegye ügykezelését vizsgálta, Papp Ferenc már a miniszterium beltárgyjának képzelte magát, mert a vizsgáló biztosok részéről a legnagyobb elismerést és díszeteket kapta.

A díszesség tetőpontján azonban leüldött a villám a felhőtlen égből. Kipattant a titok, hogy Papp hivatalos hatalmával visszaél; a feleket üzletszerűleg zsarolja s különösen egy előkelő urasszony jóhiszeműségét felhasználva, egy családot a saját hasznáért érzékenyen megkárosított. A legnagyobb raffiniával hálózta be az urnót s hogy magának jövődelmet szerezzen, ezekre menő kárt okozott a gondjaira bízott kiskorúaknak. Voltak még egyéb bűnei is, amelyek azonban nem kerültek nyilvánosságra.

Amikor érezte, hogy a bukás elkerülhetetlen, lemondott állásáról, mielőtt fegyelmi uton elcsaphatták volna. Budapestre költözött s állítólag hírlapíróknak csapott fel. Senki se hitte, hogy tisztviselő munkából él.

Tisztviselő korában elkövetett dolgaiért a büntető bíróság elé került. Bámulatos ügyességgel védte magát. Nem volt ellene elég bizonyíték. A csalást rá lehetett ugyan bizonyítani, de nem volt panaszos. Felmentették.

Ekkor valóságos hajszát indított az árvaszék elnöke ellen. Képtelen dolgokkal gyanúsította. Feljelentették rágalmasz miatt. És ebben a bűnperben pattant ki életének féltve őrzött titka: ama bizonyos harmadféltévi esztendő, amelyet fegyveres ruhában töltött. Védekezett ugyan s méltatlankodott a felett, hogy őt ama fegyházviselő Papp Ferencel azonosítani akarják; de rábizonyult a személyazonosság. Rágalmasz miatt elítélték. Azóta nem járt Zalaegerszegen, csak fenyegetéseiről hallottunk egyet s mást. Még mindig bosszút akart állani azokon, akiket tragédiája okozóiként szeretett volna feltüntetni.

Papp Zalaegerszegen családot is alapított. Az alapjában romlott embert még a szeretet sem tudta jobb utra téríteni. Nem elégedett meg avval a szerencsével, hogy multjának szennyét elrejthette s bejuthatott a becsületes emberek közé; hogy egy tisztviselő család tagjává fogadta. Újabb bűnre vetemedett. Neje, akit a sors ily méltatlanul vert meg, természetesen elvált tőle. Alapos gyanu merült fel egyébként aziránt is, hogy Papp Ferenc bigamiában él. Első nejét elhagyta s az asszony csak később akadt nyomára. A vizsgálat még folyik; a nyomok arra engednek következtetni, hogy a feltevésnek van alapja. Állítólag egy magas rangú miniszteri tisztviselőnek első feleségét mutatta be akkor, amikor már Zalaegerszegen is volt volt családja; az a hír is szárnyra kelt, hogy a nő itt is kereste hűtlen férjét.

Most pedig egy szerencsétlen leányt bűnre esbített, hogy elszökhessék egy más asszonnyal! A fővárosi lapok Papp Ferenc zalaegerszegi élményeit részben helytelenül ismertették. A

többek között azt írták, hogy hivatalársának a zsebéből kilopta a tárcát. Ez nem igaz. Hivatalársait megkárosította ugyan, de törvényes eszközökkel: váltókat iratott alá. Vannak, akik most is nyögik a baráti szivesség következményeit. Nevét azonban tényleg összeköttetésbe hozták egy eltűnt tárcával és órával, amely egy mulató társaság egyik tagjának a zsebéből tűnt el. Gyanakodtak, de bizonyítani nem tudtak. Az óra később megkerült. Valami vasuti őrvette egy ismeretlen, vörös bajuszu úrtól.

Hát hiszen beszéltek még többet is. Nevezetesen Papp Ferenc nagyon sokat utazott. Hová? Senki sem tudta. Hol az államtitkár, hol a püspök nagybácsi sürgönyözött. Utazni kellett. Egy alkalommal rettenetes daganattal tért vissza. Ugy nézett ki, mintha valaki furkósbotlalt vágta volna fejbe. Azt mondta, hogy a csúsz fujta fel.

Csodálatos, hogy ebben a kis országban egy olyan ember, aki harmadféltévi fegyházat ült, képes hivatalt kapni; képes olyan ajánlatot készíttetni, mint a Papp Esztergomban kapott; képes kettős házasságban élni, multját eltitkolni. Ugy mondják, hogy Esztergomban szabadulni akartak tőle, de nem akarták a nyakát szegni, tehát adtak neki jó ajánlatot, amelynek a révén hozzánk került, sok jóra való ember szegényére.

Volt nálunk egy becsületes munkában megöszült öreg tisztviselő. Negyven évi szolgálat után ment nyugdíjba s ezt a negyven esztendő köztiszteletben töltötte el. Évtizedeken keresztül sok millió fordult meg a kezén s ennek a rettenetes pénznek minden garasát őrizte lelkiismerettel, becsülettel. Milliókat vett be, milliókat fizetett ki s keze, lelke tisztán maradt a pénzhez tapadó salaktól. Egy gondolat sem mételezte meg a pénzt. Ennek a becsületes embernek, Pochner Ferenc volt adótárnoknak a leánya a hírhedt ékszerész Imrédy Pálné. A szerencsétlen asszony, akit a rendőri közözlő levél nagy fokban hiszterikusnak mond, Svengáli hatalmába került, aki most burocolja magával a nagy világban. Hol lesz vége ennek az utnak? A börtönben, a posványban, a tenger fenekén, vagy valamely világváros hullaházában? . . . Ki tudná megmondani?

Imrédyné, mint kis gyermekleány került Zalaegerszegré. Itt végezte iskoláit. Mindig túl élénk, kalandos hajlamú volt, aki szűknek találta a kis várost, sorvasztónak a békés családi tűzhely mindennapi esendjét. Nagyon fiatalon ment nőül Imrédy Pál pénzügyi titkárhoz, aki nejét a rajongásig szerette. Nem tudták egymást megérteni. Elváltak. Két kis leányukat az apa nevelte, az anya pedig elment a nagy városba élni és elbukni.

A szomorú esetnek meg volt a mulatságos epizódja is. Valaki azt a hírt terjesztette, hogy Papp Ferenc és Imrédyné Zalaegerszegré szöktek s az „Arany Bányán” szállodában vettek lakást. A hír eljutott a rendőrségre is.

Egyszerre talpon állt az egész apparatus. Titokzatos areal jártak-keltek a rendőrei. A detektív levetette az uniformist s polgári ruhába öltözött. Ez a jele nálunk annak, ha valami nagy eset készülődik. A polgári ruhába öltözött rendőr nagy dolgot jelent.

Az őrszemeket elhelyezték, a nyomozás megindult. Az egyik célát előkelő foglyok részére lakhatóvá tették s a lefoglalandó boutonoknak etutit is szereztek.

— Mindenki gyanus nekem, aki él — kiáltott fel a rendőrtűnök s egész éjjel nem aludt. Papp Ferenc itt, Papp Ferenc ott, Papp Ferenc mindenütt. Azért még sem fogták meg, mert akkor már Brémában volt.

Mindegy. A rendőrség éber volt s ha Papp Ferenc elég könnyelmű lett volna, hogy ide jöjjön, bizonyosan elesíték volna.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A »Badaesony-vidéki Bortermelői Szövetsége« folyó évi november hó 21., 22. és 23. napjain Tapolezán a városház helyiségében, a Badaesony-vidéki összes bortermelői részvételével, borvásárt rendez, melyre oly megjegyzéssel hívjuk fel érdekelteink figyelmét, hogy nevezett szövetség igazgatósága készséggel szolgál közelebbi felvilágosítással.

II.

A külkereskedelemmel foglalkozó Japán és Japánban letelepedett európai cégek iránt érdeklődők megbízható névsora tudható meg kamaránk irodájában.

III.

Kereskedelemügyi miniszter ur öngyerméltósága folyó évi október hó 16-án 66.069/VII. sz. alatt kelt leirata alapján értesítjük érdekelt gabonakereskedő körünket, hogy a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa a gabonának jegyzési súlyegységét 1905. évi január 1-től kezdődő hatállyal 50 kgról 100 kgra változtatta meg.

Sopron, 1904 évi október hó 25-én.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Halottak napján. Ujra felhantolták a bedőlt sírokat s a dudva helyére tették az ős utolsó virágait. Virágos kertté változott a halottak esendes birodalma s akiknek kedves halottjuk pihen a megszentelt, feldíszített, fényben uszó hantok alatt, újra temetnek, emlékeznek s szívük felebredő fájdalomát viszik áldozatul az örök szeretet oltárára. Járom a temetőt . . . Az ős lehelete suttog; a fákról esendesen pereg le a sárguló levél s amint lassu zizezéssel ráhull a keresztekre, amint a koszorú virágai közé fonódik a bucsuzó falevél, az elmúlásról beszél. Azt a hangulatot, amely a temető felett uralkodik, mindig szomorúnak, mindig lesújtónak találja az ember, mert a sírok sötétsége sokszor még a hit világát is oltogatja s a kétségbeesés, a fájdalom, amely a gyászolókat a temetőbe vezeti, elzárja a lélektől a vigasz sugarait. De eljön a halottak napja. Gyertyák gyulnak fel a néma sírokon; az őszi enyészet közepette virágok árja borul a halmok fölé; harangok zúgnak, ájtatos ének zendül és száll az Urhoz esendes imádság. Éz mindezt a szeretet teremti; a szeretet, amely meggyújtja a szövétneket, amely élesztgeti a remény hamvadó szikráit. Megnyugszik a lélek a változhatatlanban, mert látja, hogy a szeretet örök és elkíséri az embert a sír sötétjén túl az örökkévalóságba. A szeretet köti össze az elmúltakat a föld vándoraival, akik halottak napján leborulnak a földre, mondván: Nyugodjatok békével, az emlékezet virraszt s a szeretet lángjai lobognak sírjaitok felett. Azok az apró gyertyalángok, az őszi virágokból font koszorúk az örökkévalóságról beszélnek s mintha az őszi szélben angyalok szava suttogna: Feltámadunk . . .

Gyászír. Mély megilletődéssel vettük s igaz részvételt adjuk azt a szomorú hírt, hogy dr. Szily Jenő ifjú életének 25-ik évében Bécsben meghalt. Szép reményekre jogosító ifjú élet aludt ki. A mélyen sujtott szülők egy jó fiút, a társadalom egy tehetséges, szorgalmas, nemes gondolkodású s minden tekintetben kifogástalan ifjút veszítettek el. Általános részvét fordul a gyászoló család felé, amelynek vesztesége és fájdalma megmérhetetlen. Az életerős fiatal ember a katonai szolgálat alatt szenvedett meghülés áldozata. Sokat szenvedett; több műtétet állott ki; szülői a legnagyobb szeretettel, odaadással és áldozatkészséggel ápolták, hogy megmentsék az életnek. Legutóbb egy bécsi szanatoriumba vitték, de ott is mellette voltak, míg a halál le nem zárta a szenvedéstől megtört szemeket. Holttemét haza hozták s ideiglenesen a kaszaházai temetőben helyezik nyugalomra ma délután 3 órakor.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Nagyszigethi Szily Dezső és neje esengeri Háczy Aranka saját, ugy leányuk Aranka Mesterházy Jenőné, fiuk Kálmán, vejük mesterházi Mesterházy Jenő, unokáik, Mesterházy Aranka, Józsa, Feri nevében is megtört szívvel jelentik jó fiuk, testvér, sógor és nagybátyjuk nagyszigethi dr. Szily Jenő folyó hó 3-án este 5 órakor életének 25-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után Bécsben bekövetkezett gyászos elhunytát. Boldogultnak tetemei f. hó 4-én Bécsben a piaristák Józsefvárosi templomában fognak beszenteltetni, Zalaegerszegrre szállítatni és ott f. hó 6-án d. u. 3 órakor újból beszenteltetve egyelőre a kaszaházai sírkertben nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 7-én délelőtt 10 órakor fog a zalaegerszegi és szöptéki templomokban a Mindenhatónak bemutatatni.

Bécs, 1904. november 4. Legyen neki oly könnyű a föld, mint amely nehéz az őt kísérő fájdalom!

Zalaegerszeg városának egyik legrégebbi polgára: Ruzsics Károly ügyvéd november hó 3-án 83 éves korában meghalt. A megboldogult tevékeny életet élt egész késő öregségéig, míg a betegség nyugalomra nem kényszerítette. Részt vett a vármegyei és városi közéletben, jóhírű irodája volt s emellett gazdálkodott. Hosszu élettel áldotta meg a Gondviselés, amelyet szerető családjában körében az agg kor nyugalomával fejezett be.

Halálát a következő gyászjelentés tudatta. Alulírottak ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is szomorú szívvel jelentjük Ruzsics Károly ügyvédnek és Zalavármegyei Törvényhatósági Bizottsági tagjának folyó évi november hó 3-án este 9 órakor életének 83-ik, boldog házasságának 47-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. évi november hó 5-én délután 4 órakor fognak beszenteltetni és a zalaegerszegi r. k. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. évi november hó 7-én délelőtt 1/9 órakor fog a zalaegerszegi plebánia templomban a Mindenhatónak bemutatatni. Zalaegerszeg, 1904 évi november hó 4. Béke poraira! Özv. Ruzsics Károlyné Rozenkrancz Mária, neje. Ruzsics Károly, Ruzsics István, Ruzsics Anna, Ruzsics Lajos, gyermekei. Ruzsics Károlyné Bund Janka, Ruzsics Istvánné Goldignán Hermin, menyei. Rutich Sándor, vő. Rutich Sándor, Ruzsics Ferenc, Ruzsics Lajos, Ruzsics Kari, unokái.

A vármegyei igazoló választmány f. hó 5-én Hajik István bizottsági elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen a történet felszólalások figyelembe vételével a vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névsorát az 1905-ik évre megállapította s megkeresi a vármegye alispánját, hogy a megállapított névsort a vármegyei hirdetési tábláján kifüggeszteni s a közönséget hirdetményben felhívni sziveskedjék, hogy a megállapított névsor ellen 15 napig a vármegye bíráli választmányához lehet fellebbezéssel élni.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása. Az október hó 29-én megtartott pótválasztások eredménye a következő: *a keszthelyi választókerületben:* dr. Burány Gergely, Nagy István; *a zalaszentlászlói választókerületben:* Rimmer Lajos Zalaszentlászló, Paál Viktor Zalaszentgrót; *a perlaki választókerületben:* Lange Kelemen, Verli Ernő, dr. Zakál Lajos Perlak; *a balatonfüredi választókerületben:* Hirschefeld Samu Balatonfüred; *a zalalövői választókerületben:* Farkas István, Csiriznyák István Salomvár; *a balatonudvari választókerületben:* Bajomy Gábor Nemespécely, Mátyás Gábor Balatonkisszöllös.

Bírói kinevezés. Ó felsége a király dr. Bercezy Kálmán, a győri ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt, a zalaegerszegi kir. törvényszékhez al-bíróvá nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Tuboly Béla zalaegerszegi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez kinevezte.

A zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör választmányához! Felkérem a zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör választmányának igen tisztelt tagjait, hogy a kör munkásságának és további fejlesztésével összefüggő rendkívül fontos ügyeinek megtárgyalása céljából, november 6-án vasárnap délelőtt 11 órakor a kör állandó helyiségében, a zalaegerszegi ipartestület saját házában nagytermében, mulhatatlanul megjelenni sziveskedjenek. Külön meghívó nem küldetik szét. Zalaegerszeg, 1904 október hó 31-én. Dr. Ruzsicska Kálmán elnök.

Kérem a zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör irodalmi szakosztályának összes tagjaihoz! Fülepe Imre állami főgimnáziumi tanár urnak, körünk irodalmi szakosztály-elnökének távozásával, ezen elnöki állás üresedésben levén, az irodalmi szakosztály tevékenységének hatékonyabb kifejtése céljából, felkérem az irodalmi szakosztálynak az alapszabályok értelmében az alakulásnál megválasztott, valamint ezen választott tagok által az irodalmi szakosztályba *pótlólag beválasztott összes tagokat,* hogy az irodalmi szakosztály elnökének megválasztása céljából, november hatodikán, vasárnap féltizenkét ókor, az irodalmi és művészeti kör állandó helyiségé-

ben, a zalaegerszegi ipartestület saját házában nagytermében, mulhatatlanul megjelenni, *esetleges akadályoztatásukat pedig a fenforgó ügy nagy fontosságánál fogva, alulírottal szóban vagy írásban közölni sziveskedjenek.* Zalaegerszeg, 1904 október 31. Dr. Ruzsicska Kálmán elnök.

Eljegyzés. Eisner József, a Reisinger és Eisner cég beltagja, eljegyezte Lang Etelkát, Lang Mór gőzmalom-tulajdonos leányát Csurgón.

Nagykanizsa r. t. város képviselőtestülete október 31-én Vécei Zsigmond polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy Szőke Elemért, a főgimnáziumhoz megválasztott tornatanárt, a kormány a győri főreáliskolához tornatanárrá kinevezte s pályázat mellőzésével a Szőke után legtöbb szavatot kapott Wiedermann Gyula főgimnáziumi tornatanári képesítéssel bíró budapesti lakost megválasztották tornatanárrá. — A város címerét a belügyminiszter az 1898 évi IV. t.-e. értelmében végleg megállapítván, a város pecsétjét ennek megfelelőleg átalakítják; a város új címerét, mely a régihez képest némi változást tüntet fel, a városház dísztermében alkalmas formában alkalmazták. — Elismeréssel vették tudomásul, hogy a f. év végével lejáró boritaladó és huszfogyasztási adó bérleti szerződést további 3 évre a polgármester évi 92.000 korona bérösszeggel megkötötte; a kincstár 105.000 K-t követelt. A városi tanács által kötött föld- és házbérleti szerződéseket a képviselőtestület jóváhagyta.

Uj csendőrállomás vármegyénkben. A m. kir. honvédelmi miniszter Dekánovecen új csendőrállomást létesített egy őrsvezetővel és három csendőrrel. Az őrs működését folyó hó 1-én megkezdette.

Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Buday László okleveles tanítót a szobotcai állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

Felolvasás. A Nagykanizsa és Vidéke Gazdakör elnöksége tudatja a kör tagjaival, hogy Ágh Endre a nagykanizsai városház tanástermében f. hó 6-án délután 3 órakor felolvasást tart a műtrágyákról és a műtrágyázás fontosságáról.

A népkönyha részére adakoztak: Nemesi pénztár 50 K, báró Hornig Károly Veszprémi megyés püspök, Stern Farkas, Jusztizs Izidorné (Zalalövő) 20—20 K; Stanislavszky Adolfné, Rohonczy Istvánné 10—10 K; Legáth Kálmán, Rosenber Zsigáné 6—6 K; Balassa Benőné 3 K, Weisz Izidorné és Breisach Sámuelné 2—2 K.

Tanítói közgyűlés. A sümegi r. kath. esperesi kerület tanító-köre f. hó 10-én Sümegen közgyűlést tart, amelyen Pap József sümegi kántortanító a phonomimikai módszerrel gyakorlati tanítást tart az I. leányosztályban; Tulok Alice sümegi tanítónő »A tanító szerepe a tudóvész ellen való küzdelemben« —, Cherny Mariska felső leányiskolai tanítónő pedig »Az írásbeli feladatok és javítások módja« — című tételről olvasnak fel értekezést.

A Csáktornyai Kisdudóvó Egyesület október hó 30-án tartotta az évi közgyűlést Alszegehy Alajos elnöke alatt. A közgyűlés első pontja volt az elnöki jelentés. Ezt Benesák Rikárd olvasta fel s benne beszámolt az egész év történetéről. Az elnöki jelentés köszönettel emlékezik meg a választmány ama hölgytagjairól, kik az óvót látogatták s ezzel az egyesület működését eredményesebbé, intenzívebbé tették. Kifejezte az elnök ama óháját, hogy ez a jövőben is ugy legyen. Köszönettel adózott az elnöki jelentés mindazoknak, kik az egyesületet anyagilag támogatták. Ezek: Festetich Jenő gróf, a Csáktornyai, Csáktornya és Vidéki s a Mura-közi takarékpénztár. A közgyűlés az elnöki jelentést tudomásul vette. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a múlt évi számadásokat elfogadta, Polyák Mátyás gondnoknak a felmentést megadta s neki a számadások gondos vezetéseért jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította. Elfogadta a közgyűlés a jövő évi költségvetés tervezetét s elhatározta, hogy az előre látható hiány fedezésére 600 K államsegélyért folyamodik. — Óvónő jelentése szerint most 119 növendéke van az óvónak: 60 fiú és 59 leány. A közgyűlés legfontosabb tárgyát képezte egy Buzáson felállítandó ovodának és egy Csáktornyán létesítendő második óvónak a kérdése. A közgyűlés beható vita után elhatározta, hogy

mozgalmat indit az iránt, hogy a vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszter állítson fel Buzáson is egy óvót és Csáktornán egy másodikat. Csáktornán olyan nagy az óvókötelesek száma, hogy az egyesület ovodáját valamennyit beleszorítani nem lehet, Buzáson pedig nemcsak azért van szükség óvóra, mert se a buzási, se a battányi, se a felsőpusztafai kis gyermekek nem járhatnak be Csáktornányra, hanem magyarsodás szempontjából is feltétlenül szükséges ott egy kisedővő létesítése. Ez iránt tehát a Kisedővő Egyesület kérvényben fordul a miniszteriumhoz s a szükséges adatok beszerzésével s az egész mozgalom vezetésével az elnökséget bizza meg.

A zalaegerszegi nőegylet részére gelsei és belisesei Guttmann László báró Zalaberről 25 koronát küldött, amely adományért hálás köszönetet fejezi ki az egylet vezetőségére.

Névmagyarosítás. A m. kir. belügyminiszter kiskorú Hoffmann Ernő gutorföldi lakos vezetéknévének „Molnár“-ra kért átváltoztatását megengedte.

A tanoncok kötelező kiállítására. Az iparostanonek által eddig rendezett munkakiállítások értéke évről-évre alászállott, ami azután arra indította az iparostület elnökségét, hogy oly értelmű határozatot hozzon, mely szerint minden iparostanone köteles tanonc évei alatt valamely tárgyat készíteni s azt kiállítani. E nélkül fel nem szabadulhat. Ezt a határozatot az iparhatóság elé terjesztették, mely azt egész terjedelmében helyben hagyva elrendelte, hogy a határozatról minden iparostanone megfelelően értesítendő s kioktatandó. Az intézkedés helyes, mert az inasok ügyességének fokozására és becsüségük emelésére alkalmas, csak aztán hajtsák is szigorúan végre.

Zemlye István és Vizmati Imre ügye a kir. Kurian. Olvasóink részletesen ismerik Zemlye István és Vizmati Imre kanászok bűnét. Zemlye felbujtására a két kanász orozva meggyilkolta Takács János pórszombati disznókereskedőt. Magukkal csalták, hogy eladó disznókat mutatnak neki a szomszéd községben. Elöl ment Zemlye, utána Takács, hátul Vizmati. Az erdő egy félreeső helyén Zemlye köhintett, de Vizmati nem merete elérteni az előre megbeszélte jelet, de Zemlye utközből is bujtogatta társát, aki végre a harmadik köhintésre fejbe ütötte Takácsot, Vizmati pedig elvágta az összerogyott ember nyakát s magához vette a zsebében volt 410 koronát. A novai esendőőrök kinyomozta a tetteseket s a zalaegerszegi esküdtszék bűnösnek mondta ki őket a gyilkosságban. Zemlyére rábizonyult, hogy heteken keresztül főzte a gyilkosság tervét s bujtogatta Vizmatit. Őt halálra ítélte a bíróság, Vizmatit pedig 15 évi fegyházra. Az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokkal a kir. Kuria e hó 4-én foglalkozott s azokat elutasította. A halálos ítélet tehát jogerős. Zemlye élete tehát csak attól függ, hogy Ófelsége megkegyelmez-e neki. Az elítelt a zalaegerszegi kir. törvényszék fogházában örökös aggodalmak között várja sorának eldöntését.

Simon-Judás. A göseji ember Simon-Judás napját tartja a melegebb ruha váltására kitűzött napnak. Elő kell venni a bekecsét, a nagy eszimat, a téli süveget; akinek pedig nincs, hát vegyen magának, mert jaj neki, ha a zimankós idő pórén találja. Simon-Judás után a káposzta eltételről is gondoskodni kell már, mert mibe rakja a szegény ember a disznóhúst, ha nem káposztába. Ezért a zalaegerszegi Simon-Judás vásár a legnépesebb szokott lenni. Rengeteg sok ruhavásárló ember, káposztás szekér fut össze. Nép volt az idén is elég, de a vásár mégis gyengének mondható, amint a következő hivatalos statisztika mutatja: felhajtottak 38 drb bikát, 524 tehenet, 374 üszőt, 600 ökröt, 249 tinót, 117 borjút, 466 lovat, összesen 2568 darabot. Ezekből eladtak 1044 darabot. Külföldre vagy 30 darabot szállítottak el, nevezetesen Stájer-, Német- és Olaszországba, valamint Karinthia egyes vidékeire.

Enyveskező asszony. Nagy Sándorné esonykahegyháti asszony bejött a múlt pénteki vásárra s utját egyenesen a vasedény kereskedő felé irányította. Itt Politzer Adolf végedi edénykereskedőnél állapodott meg, a hol sokáig nézgette, szemlélgette a szép edényeket. Végre el akart távozni. Ekkor meglátták, hogy az asszony egy fazekat, meg egy csinos tálat magánál felejtett. Elcsipték és átadták a rendőrségnek.

Agyonrázta. Zsálik Antal, cserenczoezi 17 éves fiu Ligetfalván szolgált. Szmolkovics Ferencnél. Legjobb barátja volt Szitár Ferenc 21 éves legény. A barátság valami csekélység miatt felbomlott s a két pajtás hadi-lábon állott, amelynek dulakodás lett a vége. Szitár a nyurga Zsálikot teljes erőből megrázta s földhöz vágta. A fiu megbetegedett és haza ment az apjához, ahol néhány napi kioldás után meghalt.

Elgázolás. Többször tettük már szóvá a szeretlen gyorsajtást. A kocsisok egész sportot üznek abból, hogy az utcákon eszeveszettül nyargalnak, nem törődve a járó-kelő közönség testi épségével s életével. A kocsisok csak úgy repülnek utcáinkon, mint annak előtte s hol itt, hol ott gázolnak el embereket, gyermekeket. Mult vasárnap a főtéren követett el Göncz István egy ilyen hőstettet. Klapesek Jánosót száz ember szemeláttára gázolta el és mintha mi sem történt volna, egyszerűen odébb állt.

Tandijmentesség óvó- és tanköteles gyermekeknek. A vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter rendeletileg értesítette a kir. tanfelügyelőségeket, hogy az állami gyermekmenhelyek kötelekébe tartozó óvó- és tanköteles gyermekek részére az állami és államilag segélyezett községi ovodákban és elemi iskolákban általános tan- és óvásdíj mentességet engedélyezett. Ennélfogva az ezen menhelyek kötelekébe tartozó gyermekek ezentúl külön szegénységi bizonyítvány követelése nélkül, csupán annak beigazolása alapján, hogy tényleg az állami menedékhely kötelekébe tartoznak, mentendők fel a tan- és óvásdíj fizetésének kötelezettsége alól.

Meglopták. Armuth Sándor nagykanizsai lakos edénnyel jött a minapi vásárra városunkba. Jól mehetett az üzlet, sok vevő jelentkezhetett nála, mert kirakott áruira nem volt ideje és módja teljesen felügyelni úgy, hogy azokból ismeretlen tettesek több darabot elloptak. Károsult panaszt tett a rendőrségen, ahol meg is indították a nyomozást, de eddig minden eredmény nélkül.

Verekedés. Nyári Gyula és Gazsi József jó cimborák voltak addig, míg érdekük ellentétbe nem juttatta őket egymással. És ellenségek lettek; annyira haragudtak egymásra, hogy midőn a mult éjjelek egyikén az utcán találkoztak, bottal rohantak egymásra és ugyancsak elagyabugyálta egyik a másikat. A nagy lármára összecsesődültek emberek választották szét a haragosokat.

Érdekes fogadás. Budapestről értesülünk, hogy az osztálysorsjáték főeljárásfőnök nagyszabású reklámozása folytán a közönség körében heves vita támadt, hogy a most következő sorsjátékban melyik főeljárásfőnök jutnak majd a nagyobb nyeremények. Egy előkelő klubban H. gróf és az ismert Sz. sportman fogadott is 100,000 koronában erre vonatkozólag. Mint tudósítónk írja, az általános vélemény szerint a Kiss Károly és Társa bankháza fogja a legtöbbet nyerni, minélfogva ezen főeljárásfő sorsjegyei óriási kereslet tárgyát képezik.

A feláru vasuti jegy. Az államvasutak igazgatósága a következő figyelmeztetést teszi közzé: A feláru vasuti jegy váltására jogosító arképes évi igazolványok az 1905-ik évre idejekorán való érvényesítés végett, a m. kir. államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrásy ut 73-75 sz.) ez évi november 10-től kezdődve legkésőbb december 31-éig beküldendők, azok az igényjogosultak pedig, akiknek ily igazolványuk még nincs, de az 1905. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időközben kérelmezhetik. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a kik az arképes igazolványt meg nem szerzik, vagy ez iránt elkésve folyamodnak, a rendszeresített utazási kedvezményre való igényt az 1905. év folyamára úgy magukra, mint családtagjaikra nézve elvesztik. A nyugdíjasok a lakóhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget, vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazoltatni tartoznak.

Vigyázatlanság. Resinger Ferenc gyertyamosi gazda ember itt járt a városban. Valamelyik hivatalban volt némi elintézni valója, a mi szerencsésen sikerült is. E föllötti örömeiben betért a koresmába egy pohár borra, a melynek elköltsége után tovább ballagott haza felé. Utközben elnyomta az álom, ledőlt az árokparta

s mélyen elaludt. Mikorra felébredt, pénzes erszényének s 17 K 40 f pénzének a hült helyét találta; valaki ellopta.

Elégett gyermek. Németh Jánosné gétyei lakos Balatonszentgyörgyre ment, hogy az ott szolgáló férjét meglátogassa. 1 éves fiauskáját 14 éves leánya gondjaira bízta. A leány délután a nyitott tűzhelyen krumplit főzött, s hogy a kis fiu a földön meg ne hűljön, rátette a tűzhely peremére. A leány egy pillanatig künn volt az udvaron, miközben a kis fiu az egyik fazék forró vizet magára döntötte. Iszonyú égési sebeket szenvedett, minek következtében másnapra meghalt.

Nagy tűz volt Domasinecen mult hó 27-én. Este 10¹/₂ órakor egyik jómódú gazdának esürje kigyulladt s a nagy szélben a tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt tovább úgy, hogy 35 gazdának égett el az összes gazdasági épülete a bennük levő őszi terméssel, gazdasági eszközökkel s a már összegyűjtött takarmánnyal. A nagy szél miatt nehezen ment a tűz lokalizálása úgy, hogy még másnap délben is égtek az épületek. A lakóházak közül egy sem gyulladt ki, mert a szél ellenkező irányban fújt és a sűrűn egymás mellé épült s a kertenk felől levő gazdasági épületeket pusztította el a bős elem.

Egy 20 filléres izgató története. A pénznek, még ha csekély 20 filléres is, meg van az értéke és így a szerepe is az életben. És ez a kerek kis nikkelpénz nemrég egy családot majdnem egy nagy vagyontól fosztott meg. Ugyanis egy bérmentetlen levelet kézbesített a minap a posta egy ismert táblabíró feleségének címére, aki azonban visszautasította a 20 fillér portóbüntetéssel terhelt borítékot. Férje unszolására azonban mégis kiváltotta az előszobában utolért levélhordótól a levelet. Nagyon bosszankodott azonban ő nagysága, midőn a borítékot felbontva, abban egy sorsjegyet és ennek nyugtáját találta. A bíró azután megmagyarázta, hogy előző napon vásárolt egy sorsjegyet felesége születésnapjára és ennek számát nem jegyezte meg és a nyugtával együtt a bankházban felejtette. A bíróné szemrehányással fogadta e születésnap ajándékot. A bíró, hogy megszabaduljon a kukli-predikációtól, a klubba akart menekülni. Már éppen az előszoba kilincsét fogta, midőn két úriember becsöngetett Török A. és Társa (Budapest, VI. Teréz-körút 46. alatti) bankházából, hogy az előző napon vásárolt sorsjegyre a 400.000 koronás nagy nyeremény negyedrészt kifizessék. A bíró örömtől reszkette vezetve be a kiküldötteket feleségéhez, aki most már háláson borult férje nyakába és megboacsátta a postának is, hogy a borítékról véletlenül leesett levélbélyeg hiányáért 20 fillér büntetéspénzt szedett be.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvizet valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említsére méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan *Ferenc József keserűvizet*.

Elémelték a pénzt. Molnár Ferenc pozvai lakos azzal a szándékkal állított be egy boltba, hogy órát vesz magának. Nézegetett is néhányat a jobb fajtákból s annyira megtetszettek neki, hogy végtére nem tudta, melyiket válassza és vegye meg. Mialatt így töprengett magában, kilépett az utcára és ott pénze után nyulva, ijedten vette észre, hogy erszényét, amelyben szerinte 55 K közpénz volt, valaki elemelte.

Elverte. Pritzli Antalné nem a legjobb viszonyban lehetett Mokher György helybeli lakossal. Kerülte is, mert alapos kilátása volt arra, hogy ha valahol találkozik vele, a rövidebbet húzza. Így is történt. A minap összejöttek valahol s Mokher György az asszonyt alaposan elverte. Ennek pedig az volt az első dolga, hogy a rendőrségen Mokher ellen feljelentést tett.

Lopás. Sokszor volt panasz tárgya, hogy a város közelében fekvő földekről lopják a teményeket, sőt ellátogatnak Besenyőbe is. Ezt eszelekedte meg Pakula József, aki elment éjjelenként a besenyői határba s onnan hozott magának burgondit. Ámde rajta vesztett, mert elcsipték és a lakásán tartott házkutatás alkalmával nagyobb mennyiségű teményeket találtak.

Hirtelen halál. Laufer Tóni andráshidai kőmives olyan gyöngéd érzelmekkel viseltetett neje iránt, hogy ahol csak tehetett, megkimélte a munkától. Mult vasárnap is elküldte Istenházába, maga meg kiment a konyhába, hogy az

ebédet megfőzve. Mialatt ott foglalatzkodott, összeesett és meghalt. A megejtett vizsgálat szerint a halál oka szélütés volt.

Tolvaj cselédleány. Rozsás Jánosné helyszerző asszonyhoz azzal állított be egy ismeretlen, magát batykinak valló leány, hogy szeretne elszegődni. Rózsásné szívesen fogadta és éjjeli szállással kínálta meg. A leány ott halt. Éjjel azután felkutatta Rózsásné pénzét, abból 40 koronát magához véve ismeretlen irányban eltávozott. A tolvaj leánynak a nevét sem tudják és így persze a megindított nyomozás eredménye nagyon kétes.

Utonállás. Misik Jánosné ebergényi lakos dolgai a városba vezették. A mint egymagában szép esendesen bandukolt, Tánzos Imre ugyan csak ebergényi lakos utját állta és minden helyes ok nélkül úgy elverte, hogy a védtelen asszony hetekig kénytelen lesz az ágyat őrizni. A brutális ember ellen megindították a büntető eljárást.

Állategészségügy. A földmivelésügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos jelentések szerint vármegyénk területén október hó 31-én 2 községben lépfene, 1 községben veszettség, 1 községben takonykór és bőrféreg, 7 községben ragadós száj- és körömfájás, 2 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 15 községben sertésorbánó és 67 községben sertésvész volt.

„Borászati Lapok“ zsebnaptára az 1905 évre. Irta dr. Drucker Jenő. A szőlészeti szakirodalomban alig van még egy munka, mely sokoldalúság, tartalombőség, a gyakorlati élet minden igényének kielégítése tekintetében azzal a könyvecskével versenyezni képes volna, mely fenti címmel most hagyta el a sajtót. Ez a könyvecske nélkülözhetetlen tanácsadója minden szőlőtermelőnek vagy pincetulajdonosnak, melynek számtalan fejezete megadja minden szőlészeti kérdésre, mely a zöldasztalnál vagy a szőlőben vagy a pincében felmerülhet, a rögtönös és talpraesett feleletet. Kapható minden könyvkereskedésben.

A csecsemők táplálása a gyermek egészség terén mindenkor a legfontosabb kérdések közé tartozik.

A legújabb korban minden kongresszuson szóba hozták ezt a kérdést és láttunk orvosokat és neves kutatókat, akik ezt behatóan tárgyalták és javaslatot tettek a bajok orvoslása érdekében a nyilvánosság terén a csecsemő- és gyermek táplálás körében.

Ha menten minden előítéletől, futó pillantást vetünk a letűnt évtizedekre, amikor gyakran volt alkalmunk szavunkat a sajtóban felemelni, úgy be kell ismernünk, hogy sok észszerű, a modern vizsgálódásoknál megfelelő indítvánnyal álltak elő, azonban a viszonyoknak megfelelő orvoslást, vagy egy valódi segédszert és a fennálló bajoknak megszüntetését a gyermekek életmezésének kérdésében elérni nem tudtak.

Ellenkezőleg városokban, valamint falvakban is mindig nagyobb szükség merült fel az anyatej megfelelő pótlásának, minek következtében a gyermek tápszerek előállítására irányuló törekvés az idők folyamataiban több irányban csak fokozódott.

Első vonalban manapság sokkal kevesebb azoknak az anyáknak a száma, akik gyermeküket szoptatni képesek volnának, mint ennek előtte. A női foglalkozások napról-napra tágabb kört nyervén, ezen női elfoglaltság miatt az anya keveset lehet a háznál és a gyermekszobában. A nőknek nagy sokasága van a gyárakban, irodákban, más magasabb irányú állásokban, amelyek — nagyon természetesen — a nőket akadályozzák többé-kevésbé anyai kötelességeik teljesítésében és reá kényszerítik őket a tehéntej használatára.

A nagy mértékben terjedő idegesség és a gyakran kényszerítő társadalmi viszonyok maguk nagy városokban elegendő okot szolgáltatnak a gyermektáplálás ügyének természetes uton való megoldására.

Egy az anyatej pótló anyagról van szó, amely minden irányban biztosítékot nyújt, hogy bakteriummentes, izletes és tápláló tejpótló gyanánt szolgál és ilyenül első sorban a **Nestlé-féle gyermek tejpótló** tekinthetjük. Ez ugyanis az az egyedüli vegykészítmény, amely csiramentes alpesi tejet, legfinomabb buzaliszttal, vegyileg összetéve, tartalmaz és amelyet, mint valóságos pótló-

ját az anyatejnek, kellemes íze miatt a kis gyermekek az anyatej mellett is szívesen vesznek és épen ezért könnyebben is asszimilálódnak, mint más, manapság használt, értéktelen készítmények.

Egy bécsi orvos a Nestlé gyermektápszerről. Az újabb időkben ismét merültek fel hangok az évtizedek óta ismert gyermektápszerről. Mivel mi ezt már 1870 óta ismerjük és ennek leírója az ezen idő óta felmerült hasonló praeparatúmat, amelyek legnagyobb részben csak rövid ideig voltak használatban, érdekel kisérte, ennél fogva joggal mondhatja, hogy a **Nestlé** gyermek tápszere ezen a téren még mindig az első helyet foglalja el, mivel vele a csecsemők táplálása a legtökéletesebb, ami azt ezen évek hosszú során keresztül felmutatott próbák, valamint annak nagymérvű és folyton növekedő használata bizonyítja, amit igazol az a körülmény, hogy a gyárban naponként 184 ezer liternél több tejet dolgoznak fel a Nestlé-féle gyermek tápszere előállítására.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 80 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor-tól	Kor-ig
búza	»	9:50	9:60
rozsa	»	6:80	7:—
árpa	»	7:—	—
zab	»	6:50	6:60
tengeri tarkabab	»	7:20	50:—
burgonya	»	8:50	—
lóher	»	—	—
bükköny	»	—	—
fehérbab	»	11:50	—

Nyilt-tér. *)

NESTLÉ-FÉLE GYERMEK-LISZT.
Földművelésügyi miniszterium által engedélyezett és hivatalosan bevizsgált.
Kapható gyógyszerárak és drogueriákban.
Kisérleti czélokra fel dobozok a 1 Koronára.
A lisztet szülészneknek próbadozások és röntgenfelvételek készítésére állnak a **NERUDA NÁNDORMÁL** féle fogaklárában **BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.**

Egy ft. plebános úr levele.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító úrnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

Radowesitz, Csehország, posta Bilin.

Az ön Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vértisztító tea-ját beteges állapotomban, úgy mint a máj és lép, a szív és gyomor elzsírosodása, rheumatikus gerinc-fájdalomban, nehéz emésztés, vértódlás a fejből, nyomás a velőre stb., ismételt kedvező eredménnyel használtam ugyanarra, hogy egy kurát fürdőben, vagy vizgyógyintézetben megtakarítottam, melyhez, sajnos, tehetségem nincs, valamint hivatásomnál fogva a szükséges időt sem nélkülözhetem.

Biztosítom önt, hogy részemről kellemes kötelességemnek tartom ezen kitűnő Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vértisztító tea-t mind az erre vonatkozó gyanus szenvedéseknél legjobban ajánlani és hálátat az ön szerencsés találmányáért a szenvedő emberiségnek bebizonyítandó, amit az ön jeles gyógyhatású preparációja valóban meg is érdemel, arra mindig jobban figyelmeztetni.

Kitűnő tisztelettel

P. John Vince, plebános.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csak a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

szabadna pótlékul használható

a mindennapi kávéitalhoz.

04.1/b

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

HIRDETMÉNY.

Zalaegerszegi **Janka** hegyi oltvány telepemen több ezer darab Ripária Portális alanyon oltott

gyökeres fás oltvány

első osztályu szokvány minőségben a fajtisztaság kezessége mellett kapható. — Ugyanitt több ezer gyökeres vadvesző is eladó.

Dr. HAJÓS IGNÁCZ

ügyvéd, zalaegerszegi lakos.

Kiadó lakás.

A Szent-Háromsághoz címzett gyógyszerészár fölött levő emeleti lakás, mely

5 szoba és mellékhelyiségekből áll, február 1-ére kiadó. Az öt szobából kettő külön bejárással bír, úgy hogy a két szoba garçon lakásnak alkalmas és a lakás a város közepén való fekvése miatt mindig könnyen kiadható.

Felvilágosítás ugyanott.

Karlsbadi kávé keverék.

Ezen három féle legnemesebb kávéfajtából álló vegyület iz, aroma és kiadósság tekintetében a legdrágább kávékkal egyenértékű. A keverék egyszerre pörkölt.

Kilója 1'60 ft.

3 kilónál a csomagolás és portó nem számítatik.

Drogueria a vörös kereszthez Nagykanizsán.

Jutányos áruk.

Szabó üzlet.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy Zalaegerszegen a Kazinczy-téren (Heinrich W. és L. cég üzlete mellett)

szabó üzletet

nyitottam s azt a mai kor igényeinek megfelelően vezetem.

A fővárosban szerzett tapasztalataim folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy megrendelőim legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Állandó raktáram van bel- és külföldi szövetekből.

Kiváló tisztelettel

GASPARITS SÁNDOR

papi-, katonai- és polgári öltöny készítő.

Kitűnő szabás.

7563/tkv. 1904.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Molnár László és neje Millei Mária vörüi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyben 237 K 41 fillér tőkekövetelés és járulékainak kielégítése végett a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a rádi 947. sz. tjkvben A + 1076/107/a hrsz. alatt Molnár László és neje Millei Mária vörüi lakosok tulajdonánál felvett ingatlanra 1140 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlan 1904. évi november hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Rádon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 114 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi XL. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Zalaegerszeg, 1904. évi szeptember hó 18-án.

Dr. Kiss, kir. tsvszéki albiró.

Somatose
oldható hárfahárnya
a hús tápanyagát tartal-
massza (tojásfehérnye és
sól) majdnem teljesen,
hőnyom alatt por-
alakban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyöngye, a táplálkozásban
viszamaradt anyagoknak
mellbetegségeknél, idegbe-
tegeknek, gyomorbeteg-
ségeknél, gyermekágyasoknak,
angol kórban szenvedők
gyermekének gyógyulók-
nak stb. stb.

Vas-Somatose
alakjában a nőknél
sápkórban
szennyezőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Festékgyárak ezeltől
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

Ki

hirdetni akar

akár csak apróhirdet-
téssel is és pedig sze-
mélyi képviselői, ál-
lás-, vétel-, eladás-,
hasznóbér- és bérlet
keresletekkel, elő-
nyösen fordul

Mosse Rudolf

hirdetési irodájához

BUDAPEST,

IV. Ferenczlek-tere 3.

(Távbeszélő 22-45.)

Ez által a hirdetőre
több költség nem,
ellenben egész sora
az előnyöknek há-
ramlik és pedig: díj-
talan szakszerű tan-
ács, a hirdetés cél-
szerű szövegezésére,
feltűnő kiállítására és
a legalkalmasabb lap-
ok választására néz-
ve stb. Katalógus díj-
talan.

VILÁGHIRŰ!

a „REKORD“ festészeti mű-
intézet a kivá-
lón sikerült életnagyságu areképeiről,
melyeket elismert művészek által készít-
tet. Számos (kir. közjegyző által hitele-
sített) elismerő levél a világ minden
tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fény-
kép után 48—63 cm. nagyságban 20 K.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és
krétarajz 5 K.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítenk min-
denkinek teljesen ingyen, ha részünkre
3 rendelést szerez és azokat egyenkint
vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

3313/kg. 904.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Zalavármegye alispánjának 19468/ni.
904. sz. rendelete folytán Zalaegerszeg r.
tanácsu városnál 900 (kilencszáz) korona
évi fizetés és 200 (kétszáz) korona lakbér-
rel rendszeresített közgyámi állásra ezen-
nel pályázatot hirdetek.

A pályázati kérvény a v. képviselő tes-
tületéhez címezve f. év november 20-ig
bezárólag a polgármesteri iktatóba nyújtandó
be, melyhez csatolandó a pályázó születési,
erkölsi és eddigi alkalmaztatását igazoló
bizonyítvány. Egyéb pályázati feltételek
az 1886. évi XXII. te. 73. §-ában fog-
laltatnak.

A választást a vármegye alispánja által
kitűzendő képviselőtestületi közgyűlés fogja
megejteni.

Zalaegerszeg, 1904. évi október 28-án
Zalaegerszeg r. t. város tanácsa.

Várhidy Lajos polgármester.

Eladó.

Elköltözés miatt jutányos
áron eladó egy jó karban
levő zongora, továbbá
egy sárga nyitott kocsi
és két uri ló.

Bővebb felvilágosítást ad a lap
kladóhivatala.

8184/tkv. 1904. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Brüder Geir-
inger bécsi bej. cég végrehajthatónak Szekeres Ist-
ván végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási
ügyben az árverés 244 korona tőke és járulékai-
nak kielégítése végett a zalaegerszegi kir. törvény-
szék területén levő, a zalaegerszegi 440. számú
tjkvben 1/2 részben Szekeres István és 1/2 rész-
ben neje Seregélyes Róza tulajdonánál felvett, a
végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben
elárverezendő + 2891/b hrszámú ingatlanra
342 korona, valamint az ugyanezen tjkvi + 530
hrsz. ingatlanból Szekeres Istvánt illető fele
részre 2912 korona; II. a zalaegerszegi 1167.
sz. tjkvben + 3650. hrsz. a. felvett ingatlanból
a Szekeres István fele rész illetőségére (szőlő
birtok) 1158 korona kikiáltási árban az alábbi
feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb
megjelölt ingatlanok az 1905. évi január hó 4-ik
napján d. e. 10 órakor Zalaegerszegen a telek-
könyvi hatóság irodájában megtartandó nyilván-
os árverésen a megállapított kikiáltási áron
alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át, vagyis 592 korona 40 fillért,
34 korona 20 fillért és 115 korona 80 fillért
készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a
kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX.
t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál történt előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1904. évi október hó 18-án.

Dr. Kiss, előadó helyett:

Rutich, kir. tszéki biró.

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

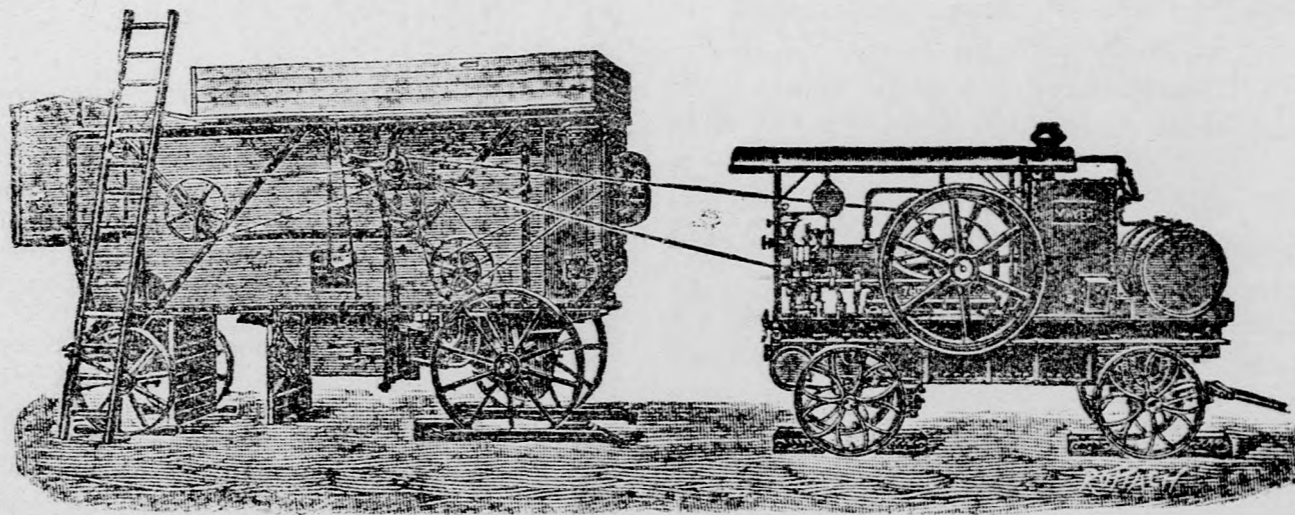
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2—50
lóerőig

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolesőbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes mű-
almi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyo-
mású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyar-
országi kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Ügynök kerestetik.

Egy üzemképes, jó hírnévnek örvendő **pezsgőgyár** vezetősége az eddigi közvetítőnek elhalálása következtében **Zalaegerszeg és vidékére, esetleg egész Magyarország területére**

alkalmas ügynököt keres.

Az ajánlatok német nyelven írva e lap kiadóhivatalába adandók be.

A „Kávé király“-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „**Király kávét**“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz . . .	4 K 80 f
2 „ „ „ . . .	9 K — f
4 „ „ „ . . .	17 K 20 f

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 posta-csomag 5 kgr. legf.	Cuba	K 13-50
1 „ „ 5 „ „	Ceylon	„ 12—
1 „ „ 5 „ „	Jamaica	„ 11-20

BIRÓ és TÁRSA

a „Kávé király“-hoz.

Budapest, VI. Teréz-körut 2/a—b.

A „Kávé király“-hoz

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle pemetefü cukorkánál!

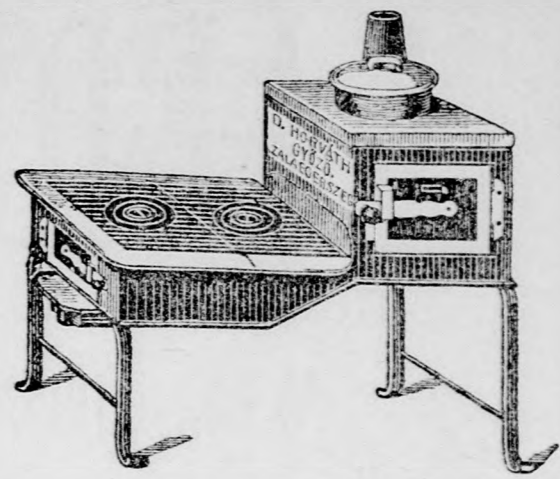
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

➡ I doboz 60 fillér. ➡

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Uj deszka és léckereskedés.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy a helyi piacon levő vas- és fűszerkereskedésemet

deszka és léczkereskedéssel

kibővíttem és állandó raktárt tartok egyéb építkezési cikkekkel, cementek-, kátrány-, elszigetelő- és fedőlemezek-, fazsindelyek-, épületvasalások-, takaréktűzhelyek-, kályhák-ból stb.

Midőn új üzletágam szives tudomásul vételét kérem, kérek egyben további szives jóindulatu pártfogást.

Tisztelettel

D. Horváth Győző

vas-, fűszer- és deszkakereskedő Zalaegerszegen.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körut 17,

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Dr Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerházaikban.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy boldogult férjem MAUSZ FERENC aranyműves, ékszerész és vésnöknek elhalálása folytán

aranyműves, ékszerész és vésnöki

műtermemet továbbra is fentartom.

Raktáron tartok nagy választéku arany- és ezüst ékszereket u. m. mindennemű női- és férfi aranygyűrűt, karkötőt, hosszú és rövid óraláncot, fülbevalót, női nyakláncot szívvel és aranykereszttel, női- és férfi melltit, ezüst fogantyus botot és cigarettaszelencét, valamint ezüst és Chinai ezüst dísz- tárgyak és evőeszközöket stb.

Minden e szakba vágó munkákat u. m. javításokat és új munkákat a legszolidabban és legolcsóbban eszközölök.

Arany- és ezüst töredékeket vagy nem használható tárgyakat a legmagasabb árban megvásárlom.

Műtermemet a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván maradtam

kitünő tisztelettel

özv. MAUSZ FERENCNÉ.

GAEDICKE szerencséseje óriási.

Tizenöt millió korona nyeresémet fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyereményeket:

A nagy jutalmat **600.000** korona értékben 62551 számra

400000	korona	11119.	számra	60000	korona	97263.	számra	60000	korona	77863.	számra
400000	>	28916.	>	30000	>	38691.	>	60000	„	82528.	„
400000	>	33464.	>	100000	>	42758.	>	30000	„	6920.	„
70000	>	60912.	>	100000	>	49878.	>	30000	„	90964.	„
60000	>	17357.	>	100000	>	87991.	>				

A XV. magyar kir. szab osztálysorsjátékban újból **110.000 sorsjegy 55.000 nyeresémmel** sorsoltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály húzása már **1904. november 24-én és 25-én.**

Sorsjegy-árak:

Egész	fél	negyed	nyolcad
12.—	6.—	3.—	1.50 korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen. — Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalanul állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem.

GAEDICKE A. Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtője. **Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.**

→ Védjegy: „Horgony” ←

A Liniment Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller

egy részének bizonyított házi készítésű, mely már több mint 30 év óta legfőbb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvélemény, csúszmal és megfázás-küzelkedésben használtva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevételek ellenőrzésére került sor és csak olyan tisztelettel fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozok van csomagolva. A mi utólagosan 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. és úgyszólván minden gyógyszerboltban kapható. —
Főraktár: Török József Gyógyszerüzem, Budapest.
Richter Gyógyszerüzem az „Arany országhoz”, Pétervárad.
Elsőbehirdetése 5. neu. Mindennapi szétküldés.

! Köhögésben !

szენvedők
használják a kitűnő jóságú és kellemes ízű

Kaiser-féle

Mell karamellákat

2740 szavahihető bizonyítvány szól ezen szer biztos hatásáról köhögésben, katarrusban és elnyálkásodás esetén.

— Egy csomag 20 és 40 fillér. —
Csak az a valódi, melynek védjegyen „három fenyő” van. Kapható Zalaegerszegezen **Schmidt Győző** cukrásznál.

1506.

1904.

A novai járás főszolgabírájától.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A kerkaszentmihályfai volt urbéres közbirtokosság tulajdonát képező erdejében, az 1905—1911. évekre esedékes és 13187/I.-3.-b. számú magas földm. miniszteri rendelettel rendkívüli kihasználásra engedélyezett, mintegy 9.45 kat. hold kiterjedésű vágásterületek fatömegének nagy része, nevezetesen az alsólendvai m. kir. jár. erdőgondnokság által tövön kibélyezett 20—62 cm. mellmagasságú átmérővel bíró 1761 db erdei fenyő fatörzsnek 15 cm vastagságon felüli része és 20—70 cm. mellmagasságban mért átmérőjü 209 db kocsányos és kocsánytalan tölgytörzs 20 cm. vastagságon felüli műfának használható része

1904. évi november hó 23-án d. e. 9 órakor

Kerkaszentmihályfa község (Zala m.) bírájának házában megtartandó — zárt ajánlatokkal egybekötött — nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Kikiáltási ár 13225 korona.

Bánatpénz 1322 korona.

A szóbeli árverés megkezdése előtt 1322 korona bánatpénzzel vagy megfelelő óvadékképes értékpapirokkal felszerelt és 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok — melyekben a felajánlott ár számokkal és betűkkel olvashatóan kiirandó, valamint, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri s magát azoknak feltétlenül aláveti — az árverést vezető által elfogadtnak; ellenben utó-, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek a novai járás főszolgabírói hivatalnál és a kerkaszentmihályfai v. urbéres elnökénél megtekinthetők.

Nova 1904. november hó 2-án.

Mayer István
főszolgabíró.

Oltóság! Leiklismertességet! Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD-GYULÁ** hirdetői Irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 9. Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdővel.

200 kényelmes lakószobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a KRIEGNER-féle

1 óveg 2 korona, kis óveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calm-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!
• ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárulói helye.
110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

A Kislirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztésen szolg. levél-kölcsönöket, melyek után

Ujra kifizetésnél:	2% törlesztés:
50 évre a tők. évi 5.40%-ra	50 évre a tők. évi 5.20%-ra
40 " " " 5.30%-ra	40 " " " 5.00%-ra
30 " " " 5.50%-ra	30 " " " 5.20%-ra
20 " " " 6%-ra	20 " " " 5.50%-ra

fizetendő járadékkal a törlesztést együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szájlodas: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 23. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejbebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRS
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

LEGKÖRLETESEBB
FEJLŐMŰHATATLAN

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene**
HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerője.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdösítet, fiataloságot kölcsönöz. Hőgyletnek nélkülözhetetlen!

Egy óveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerár: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS Drednerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerrel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerője.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdösítet, fiataloságot kölcsönöz. Hőgyletnek nélkülözhetetlen!

Egy óveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerár: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS Drednerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerrel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerője.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdösítet, fiataloságot kölcsönöz. Hőgyletnek nélkülözhetetlen!

Egy óveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerár: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS Drednerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerrel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerője.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdösítet, fiataloságot kölcsönöz. Hőgyletnek nélkülözhetetlen!

Egy óveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerár: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS Drednerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerrel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Rizikó saláta gombát

ecetben elkészítve, öt kilós póstai bödönben 6 korona 50 fillérért küld bérmentve

Kuchta Dániel
Tiszolcz.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhűde vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhányás a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánoshegy, Devecser, Kisczell, Muraszombat, Bellatincez, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszzerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászó, Bóba, Középbisztrice, Pincez, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

SZŐLŐVESSZŐ

A világhírű „Delaware“

adja a legjobb bort.

➔ Oltani, permetezni nem kell. ➔

A phylloxerának ellenáll.

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek.

Nagy mennyiségű delaware vessző és szőlőoltvány eladás.

Cim: **Szigyártó Nagy Mihály**
Felsőseged.

Lugas vesszők 20 darab két óriással csak **10 korona.**

Gazdák figyelmébe!

50%-kal olcsóbb, mint bármely más világító anyag a Degen-féle

PYROLEUM

világítása.

A Pyrolem szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony s már több mint ezer uradalomban bevezettetett.

Zalaegerszeg és vidékére rendeléseket elfogad, hol a hozzá való lámpák olcsó áron beszerezhetők és megtekinthetők

DEUTSCH HERMAN

központi áruházában Zalaegerszegen.

Egyben bátorkodom felhívni a n. é. közönség szives figyelmét kitünően felszerelt üzletemre, hol minden néven nevezendő rövidárak, üveg, porcellán, lámpa-féle, ugy szinte csipkék, díszek, cicák (boák) s legujabban a Monarchia legszebb tábla üvege a legolcsóbb árban beszerezhetők.

Karácsonyra nagy játék és díszmű kiállítás.

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege és borfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dús gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél

Medgyesen (N.-Küküllőm)

Tulajdonos: **GASPARI FRIGYES**, okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyet. szőlészeti és borászati szakelődője, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepének igazgatója, Nagy-küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok

szintén mérsékelt áron.

Készlet 3 millió.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vizmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Budapesten, V. Lipót-körut 24. A levelek Bécsbe III/i. intézendők. A mosáshoz Brunnen-szappan veendő.**

Kiváló szerencse Töröknel! Felülmulhatlanul

kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.**

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 » » » 3.— » » 6.—; 1/1 » » » 6.— » » 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kértünk

➔ **f. évi november hó 24-ig** ➔

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték üzletel:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bátyegekben) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: